

Organ nakli câiz midir?

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً

**“O (Allâh), Yerde (ve gökde) ne varsa hepsini sizin için.
(sizin fâideniz için, sizi imtihan etmek için) yaratdı”.**

Organ nakli câiz midir?

Y A Z A N

A.Celâleddin Karakılıç

2012

Organ nakli câiz midir?

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً

“O (Allâh), Yerde (ve gökde) ne varsa hepsini sizin için (sizin fâideniz için, sizi imtihan etmek için) yarattı”.

Organ nakli câiz midir?

Y A Z A N

A.Celâleddin Karakılıç

2012

Organ nakli câiz midir?

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. لَا الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. لَا مَالِكَ يَوْمَ الدِّينِ. ط. إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ. ط.
إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ، صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ لَا غَيْرَ الْمَعْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ.
أَلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَيْنَا لِلْإِيمَانِ وَالْإِسْلَامِ. وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ.
أَلْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى.
الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَمَنْ تَبِعَهُمْ بِإِحْسَانٍ
إِلَى يَوْمِ الدِّينِ.

Bi'smi'llâhi'r-Rahmâni'r-Rahîm

Bütün âlemlerin Rabb'i, Rahmân ve Rahîm, Din Günü'nün sâhibi olan Allâh'a hamd olsun. Yâ Rabb, biz Yalnız sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz. Bizleri doğru yola hidâyet eyle. O kendilerine ni'met verdiklerinin yoluna ilet. Gazâba uğrayanlarinkine ve sapıklarinkine değil.

Bizi, îmân'a ve (fitrat dîni olan) İslâm'a hidâyet eden Allâh'a hamd olsun. Allâh, kimi dilerse onu, (kendisinde hayır gördüğü kimseleri) doğru yola iletir.

Hamd olsun Allâh'a ve selâm olsun O'nun beğenip seçtiği (kendisinde hayır görüp doğru yola ilettiği) kullarına.

Salât ve selâm, Rasûl'ümüz Hazreti Muhammed üzerine, tayyib ve tâhir olan Âl ve Ashâb'ının üzerine ve Kıyâmet'e kadar ihsân ile Âl ve Ashâb'ına tâbi' olanların üzerine olsun. Âmîn.

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً

**“O (Allâh), Yerde (ve gökde) ne varsa hepsini sizin için
(sizin fâideniz için, sizi imtihan etmek için) yaratdı”.**¹

¹ -Bakara 29.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Ö N S Ö Z

Konumuzun aslı, esâsı, özelliği ve temel dayanağı, “**Emânet Duygusu ve Önemi**” olduğundan, bu kitapçığın içeriği olan “**İslâm’da Organ Nakli Câiz midir**” konusu, “**Emânet duygusu ve inancı**” esâs alınarak anlatılmaya çalışılmıştır. Bunun için konunun buna göre **mütâlea edilmesi lâzımdır**.

وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ط

“**Göklerin ve yerin mülkü (ve tasarrufu) Allâh’ındır.**”²

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ط إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ.

“**Göklerin ve yerin anahtarları O’nundur. Kimi dilerse onun rızkını yayar, (dilediğinkini de) kısar. (Bu O’nun meşiyeti gereğidir). Çünkü O, her şey’i çok iyi bilendir.**”³

يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ج

“**Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’nu tesbîh (ve tenzîh) eder.**”⁴

Âyet-i kerîme’lerinde ve buna benzer diğer âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîf’lerde ifâde buyurulduğuna göre, **insan organları Allâh’ın mülküdür** ve onun üzerindeki **tasarruf yetkisi** de yalnız Allâh’a âitdir. Bir lûtf-ü ilâhî olarak,

² -Fetih 14.

³ -Şûrâ, 12.

Meşiyet: Allâh’ın irâdesi, dilemesi,

⁴ -Haşr, 24.

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَوَةَ لِيَسْأَلُكُمْ أَمْ يَكُنْ أَحْسَنُ عَمَلًا ط

“O, hanginizin daha güzel amel (ve hareket) de bulunacağını imtihân etmek için, (halîfelik vasfına lâıyk olup olmadığınız husûsunda sizi denemek için), ölümü de, dirimi de takdîr eden ve yaratandır”.⁵

âyet-i kerîme’sinde belirtildiği üzere, -rûhlar âlemindeki ahd-i mîsâk’ındaki îmânında samîmî olup olmadığını imtihân etmek için- insana verilmiş birer emânet’dır. Bunun için de böyle bir tasarruf hakkı, ne organını verene, ne yakınlarına, ne de o organı alacak olana verilmemiştir

Bu bakımdan **Organ nakli** Allâh’ın haklarından bir hakk olunca O’nun izni ya da emri olmaksızın onda her hangi bir tasarrufda bulunmak câiz olmadığı gibi **hiç bir kimse kendini öldürme, kendini veyâ ırzını başkasına satma hakkına sâhip olmadığı gibi, bu benim organımdır, dilediğim gibi kullanırım da diyemez.**

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ط فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا ط

“O halde (Habîbim, ey kulum), yüzünü bir Hanîf (Muvahhid bir müslüman) olarak, dîne, Allâh’ın o fitratına (İslâm fitratına) çevir ki O, insanları bunun üzerine (bu fitrat üzerine) yaratmıştır.”.⁶

Âyet-i kerîme’sinde ifâde buyurulduğu üzere her insan, dünyaya gelişinde, ahd-i mîsâk’daki ahidleşmedeki îmânı ile berâber Müslüman olarak doğar. Bunun için ezeldaki Ahd-i mîsâkında samîmî olanlar bu dünyâda da samîmî bir müslümân olarak bu aslî (fitrî) îmânlarını korurlar ve bülûğ çağından i’tibâren kesbî îmâna yönelirler. Samîmî olmayanlar

⁵ -Mülk, 2.

⁶ -Rûm, 30.

da bunu kerhen yapmış olduklarından bu dünyâda da küfrü, şirki ve nifâkı tercih edip **kesbî** îmâna yönelemezler.

Îmânın aslı, esâsı ve temeli bu şekilde olduğu gibi **Emânet Duygusu'nun aslının, esâsının ve temelinin** de aynı şekilde olduğu husûsu, aşağıdaki âyet-i kerîme'de ve Huzeyfe ibn-i Yemân *radiye'llâhü anh*'in rivâyet ettiği aşağıdaki hadîs-i şerîf'de ifâde buyurulmuştur:

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ ۗ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ۖ
لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا.

“Biz emâneti (yapılmasında sevâb, yapılmamasında azâb olan emir ve nehiyleri) göklere ve yere ve dağlara teklîf ettik de onlar bunu yüklenmekten çekindiler, endişeye düşüp korkdular. İnsan (ise) onu yükledi. (Buna rağmen) o, şübhe yok ki, çok zâlim, çok câhildir”.

“Bunun âkîbeti şudur: Allâh, (emâneti muhâfaza etmeyen) erkek münâfıklar ile kadın münâfıkları, erkek müşrikler ile kadın müşrikleri azâba uğratacak; (emâneti muhâfaza eden) erkek mü'minler ile kadın mü'minlerin de tevbelerini kabul edecektir. Allâh, Ğafûr ve Rahîm'dir”.⁷

أَنَّ الْأَمَانَةَ نَزَلَتْ فِي جَذْرِ قُلُوبِ الرِّجَالِ. ثُمَّ نَزَلَ الْقُرْآنُ. فَعَلِمُوا مِنَ الْقُرْآنِ وَعَلِمُوا مِنَ السُّنَّةِ.

“Şübhe yok ki **emânet**, (ezelde) insanların kalblerinin derinliğine indi. Sonra Kur'ân indi. (Bu suretle de)

⁷ -Ahzâb, 72-73.

*Kur’ân’dan ve Sünnet’den (emânetin nasıl muhâfaza edilip edilmeyeceğini) öğrendiler”.*⁸

Aynı hadîs-i şerîf’in devâmında da,

ثُمَّ حَدَّثَنَا عَنْ رَفْعِ الْأَمَانَةِ قَالَ...⁹

“Sonra bu **emânetin** kaldırılmasından bahsetti de, **kalblerden emânet duygusu**’nun kaldırılmasının âhir zamana mahsus bir hal olduğunu ve âhir zamanda insanların dînen bozulacaklarını, bu suretle de **emânetin** ortadan kalkacağını haber verdi”.

Konumuzun aslı, esâsı, özelliği ve temeli bu olduğuna göre, “**İslâm’da Organ Nakli Câiz midir?**” konusunun câiz olup olmadığı hakkındaki delilleri,

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً

“**O** (Allâh), **Yerde** (ve gökde) **ne varsa hepsini sizin için** (sizin fâideniz için, sizi imtihan etmek için) **yaratdı**”.⁹

âyet-i kerîmesi’nin ışığı altında anlatmaya çalışacağız.

Tevfîk ve hidâyet, yalnız ve yalnız Allâhü Teâlâ’dandır.

A.Celâleddin Karakılıç

16-Aralık-2012

03-Safer-1434

Talas

⁸ -Sahîh-i Müslim Tercüme ve Şerhi,C.2.ss.524.Ahmed Davudoğlu.

⁹ -Bakara 29.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Organ nakli câiz midir?

Târih boyunca insan oğlunun başına her ne gelmişse, üzerine farz olan dînî hakîkatlere inanmayışından veyâ onları gereği gibi doğru bir şekilde öğrenip bilmeyişinden veyâ İslâmî emir ve nehiyleri işine geldiği şekilde anlayıp yapmasından gelmiştir ki şu âyet-i kerîme, bunun açık bir delîlidir:

مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ ط

“Sana gelen her iyilik (Allâhü Teâlâ’nın lûtf-ü ihsânı olarak) Allâh’dandır. Sana gelen her fenalık da (kendi amelinin ve düşüncesiz davranışlarının bir karşılığı ve intikâmı olarak) kendindedir”.¹⁰

Şu âyet-i kerîme’ler de, hayatımızın acı-tatlı, iyi-kötü, sağlıklı-sağlıksız her ânında bir imtihân hâlinde olduğumuzu ve Yüce Rabb’imize karşı bir ğaflet hâlinde olmamamızı ifâde buyurmaktadır:

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَوَةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ط وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْعَفُورُ لا .

“O, hanginizin daha güzel amel (ve hareket) de bulunacağını imtihân etmek için ölümü de, dirimi de takdîr eden ve yaratandır. O, (kendisine isyân edenlerden

¹⁰ -Nisâ’, 79.

intikam almakda) **Gâlib-i mutlak'dır**. (Kendisine tevbe ile yönelip emir ve nehiy'lerine teslim olanlar hakkında da) **Gafûr'dur** (bağışlayıcıdır)".¹¹

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ
لِيَبْلُوكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا.^ط

"Hanginizin ameli (hal ve hareketi) daha güzel olduğu (husûsunda) sizi imtihana çekmek için gökleri ve yeri altı günde yaratan O'dur. (Bundan evvel ise) Arş'ı, su üstünde idi".¹²

إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَهَا لِيَبْلُوكُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا.

"Biz yer yüzünde ne varsa ona bir zînet verdik ki insanları, hangisi daha güzel amel yapacak diye, imtihân edelim".¹³

Şu halde, dünyâda ve âhiretde başımıza gelen ve gelecek olan iyi ve kötü her şey', kendi amelimizin, düşünceli veyâ düşüncesiz davranışlarımızın bir neticesi olduğuna göre, aşağıdaki âyet-i kerîme'nin ve benzerlerinin ifâde buyurduğu konulara iyice kulak verip herhangi bir tehlike ile karşılaşmamamız için akıllı ve tedbirli davranıp gerekli tedbirleri alarak İslâm esâslarından ayrılmamamız lâzımdır:

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ ۚ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ ۖ نِ اطْمَأَنَّ بِهِ
ج وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ ۖ نِ انْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ ۚ فَفِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ۚ
ط ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ.

¹¹ -Mülk Sûresi, âyet 2.

¹² -Hûd Sûresi, âyet 7.

¹³ -Kehf Sûresi, âyet 7.

“İnsanlardan bir kısmı da vardır ki (cân-ü gönülden değil de işine gelen tarafından, bir kenarından, bir ucundan tutarak veyâ dil ucu ile müslümân olarak) Allâh’a ibâdet (ve kulluk) eder. Eğer kendilerine bir hayır dokunursa ona yapışır, yatıştır, (fit olur). Eğer bir fitne (bir şerr, bir zarar) isâbet ederse yüz üstü geri dönüverir (de irtidâd bile eder). (İşte bu şekilde Allâh’a kulluk eden bir kimse), dünyâ’da da, âhîret’de de hüsrâna uğramıştır. Bu ise, ap-açık bir ziyandır, (ap-açık bir hüsrândır)”¹⁴

Bunun için zamânımızda -bir *istidrac* ehlinin gösterişleri gibi¹⁵ yaygın bir hâle gelen **“Organ nakli”, “Tüp bebek”, “Taşıyıcı”, “Kılonlama”, “Genler ile oynayıp yaratılışın şeklini değiştirmek”** gibi konularda da Allâhü Teâlâ’nın emir ve nehiyelerini düşünmeden veyâ kâle almadan bir canı kurtarmak ve ona yardım etmek düşüncesi ile -*merhamet duygularımız kabarıp*- kendi yorumumuza göre fetvâ verip işimize geldiği şekilde amel etmeye çalışıyoruz ve bu

¹⁴ -Hacc Sûresi, âyet 11-12-13.

¹⁵ -**İsdirac**: Fâsık veyâ kâfir olduğu belli olan bir şahsın isteğe uygun olarak yapıp gösterdiği bir takım hârikalar, olağanüstü hâdiselerdir ki Allâhü Teâlâ böyle bir imkânı belli bir zaman için ona verir. O da her şey’i kendinden bilerek azdıkça azar, şımarıkça şımarır. Bu suretle de bunları, kendilerine verilmiş bir lûtf-i ilâhî sanır ki su âyet-i kerîme, bunun açık bir delilidir:

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ.

“Âyetlerimizi yalan sayanları biz, bilmeyecekleri nokta (lar) dan yavaş yavaş helâke yaklaştırırız”. A’râf 182.

Not: Kerâmet ile istidrâc, birbirine karıştırmamak lâzımdır. Çünkü kerâmet, Allâhü Teâlâ’nın sevip râzı olduğu kullarının elinde meydana gelen olağanüstü ba’zı hallerdir ki böyle kimseler bu hallerini öyle kolay kolay teşhîr etmezler. İstidrac ise, fâsık veya kâfirlerin elinde belli bir zaman için meydana gelen olağanüstü hallerdir ki böyle kimseler, yaptıkları her şey’i kendilerinden bilip Tanrılık iddiâsına bile kalkışırlar.

hususlardaki maddî ve ma'nevî sorumluluğumuzu da hiç düşünmüyoruz.

Son yılların büyük âlimlerinden ve Fıkıh üstadlarından merhûm ve mağfûr Ömer Nasûhi Bilmen, “**Büyük İslâm İlmihâli**” adlı eserinde şu hakikatleri dile getiriyor:

“İnsanların zatlari ve uzuvlari (*organlari*) hayatda olduğu gibi, öldükden sonra da tecâvüzdten masûn (*korunmuş*), ihtirâma (*saygı ve hurmete*) lâyıktır. Bunun için her hangi bir insanın hayâtına haksız yere kasd edilmesi **Haram**'dır, bir **Cinâyet**'dir. Aynı şekilde bir insanın her hangi bir uzvunu (*organını*), kendi hayâtına âit bir zarûret bulunmaksızın haksız yere kesmek, yarmak da **haram**'dır, bir **cürüm**'dür. Aynı şekilde bir insanı hadım yapmak, haksız yere döğmek de câiz değildir”.

“İnsan, **muhterem** bir mahlûk olduğundan onun a'zâsından (*organlarından*) hiç biriyle koparılarak intifâ' olunamaz (*faydalanılamaz*). O'nun her hangi bir cüz'ü; meselâ; saçları, tırnakları veyâ çıkmış dişleri satılamaz, bunları defn etmek lâzım gelir. Bunun için bir kadının saçları alınıp başka bir kadının saçlarına ilâve edilemez. Böyle bir hareket insanın şerefine bir tecâvüzdür, bir nev'î tezvîr'den (*yalan-dolandan*) ibâretdir ve ademî'nin (*kendisine âit olmayan bir şey'in*) cüz'ıyla intifa' (*faydalanma*) mâhiyetindedir. Hattâ bir kadın kendi saçlarına kendisinin dökülmüş olan saçlarını da ilâve edemez, bu kerâhetden hâli değildir. Fakat başka temiz bir mahlûkun saçlarını ilâve edebilir”.

“Yiyecek bir şey' bulamayıp muztarr bir hâle (*çâresiz kalmış bir hâle*) gelen bir insan, kendi vücûdünden bir parça et

koparıp yiyemez. Başka birisinin uzuvlarından birini de müsâadesi ile kesip yiyemez. Böyle bir emir ve müsâade sahîh değildir. Fakat böyle muzdar bir kimse, bulacağı bir ölü hayvan etinden (*meyleden*), hayâtını kurtarabilecek miktarda yer, eğer yemez de ölürse günâha girmiş olur. Çünkü bu husûsda ruhsat vardır”.

Bu bakımdan, “**Bir hayat sâhibini kurtarmak için, diğer bir hayat sâhibini parçalamak câiz değildir**”.¹⁶

Bu böyle olduğu gibi *-he* hangi bir zarûret hâli olmadığı halde- vücûdün herhangi bir yerinde bir değişiklik yapmak ve yaratılış şeklini değiştirmek de aslâ câiz değildir.

Çünkü, Esmâ’ *radiya’llâhü anhâ*’ dan rivâyet edildiğine göre, bir kadın:

“Yâ Rasûlâ’llâh, Kızım kızamığa yakalandığından saçları döküldü. Onu evlendirdim. (Dökülen saç yerine) iğreti bir saç takayım mı?

diye sordu. Rasûl-i Ekrem de:

لَعَنَ اللَّهُ الْوَأَصِلَةَ وَالْمَوْصُولَةَ

“Allâh, iğreti saç takana ve takdırana lâ’net etdi (*rahmetinden uzaklaştırdı*)”.¹⁷

buyurdu.

Başka bir Hadîs-i şerîf’lerinde de.

¹⁶ -Büyük İslâm İlmihâli,ss.455-456.Ömer Nasûhi Bilmen.

¹⁷ -Riyâzü’s-Sâlihîn,C.3.ss.204. (1673 nolu h.ş.). Buhârî ve Müslim.

لَعَنَ الْوَاصِلَةَ وَالْمَوْصُولَةَ وَالْوَأَيْمَةَ وَالْمُسْتَوْشِمَةَ.

“İğreti saç takan ve taktıran, cildlerini iğne ile döğdürüp mâvi renkle boyayan ve boyalandıran (*süsleneceğim diye tabîi güzelliklerini bozan*) kadınlara lâ'net olsun”.¹⁸

buyurduğu gibi buna benzer başka bir Hadîs-i şerîf’de de,

“Allâhü Teâlâ, cildini mâvi renklerle süsleyenlere ve süsletenlere, yüzünün tüylerini yolanlara, kaşlarını inceltenlere, (*sihhî bir zarûret olmaksızın sırf güzel olsun diye*) dişlerini seyrekletirenlere, Allâh’ın yarattığını bozan kadınlara, Allâh lâ’net etsin”.¹⁹

buyurmuşdur ki şu âyet-i kerîme, bu şekildeki davranışlardan şiddetle kaçınmamız lâzım geldiğini açıkca ifâde etmektedir:

وَمَا آتَيْكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ط إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝

“Peygamber size ne verdi ise (ne emr etdi ise) onu alın, size ne yasak etdi ise ondan da sakının. Allâh’dan korkun. Çünkü Allâh’(ın) azâbı çetindir”.²⁰

Bunun için İslâm Dîni’nde, günah olan şey’leri yapmak câiz olmadığı gibi o şey’lere râzı olmak ve *-şiddetli bir cebir karşısında kalmadıkça-* yardım etmek de câiz değildir. Bu bakımdan günah olan şey’lere râzı olmak veyâ yardım etmek,

¹⁸ -Riyâzû’s-Sâlihîn, C.3. ss.205. (1676 nolu h.ş.). Buhârî ve Müslim.

¹⁹ -Riyâzû’s-Sâlihîn, C.3. ss.205. (1677 nolu h.ş.). Buhârî ve Müslim.

²⁰ -Haşr Sûresi, âyet 7.

yerine göre ya haram veyâ mekrûh olur ki bu husûs, İslâm Dîni'nde bir asıldır

Ayrıca, “*Karnında canlı bir halde bulunan bir çocuğun kurtarılması için, ölen annenin karnının yarılarak canlı çocuğun kurtarılmasının câiz olması*” ise, ayrı bir konudur. Organ nakli konusu ile ilgili değildir. Çünkü bu halde bir organ nakli yapılmıyor. Sâdece annenin karnı yarılıp canlı olan çocuk kurtarıldıktan sonra tekrar kesilen yer dikilip eski hâline getiriliyor ve ölü, yıkanıp techîz ve tekfîni yapılarak defn ediliyor.

Organ naklinde ise her ne kadar beyin ölümünün meydana geldiği iddia ediliyorsa da **kalb** henüz tam olarak ölmemiştir. O kendi hâlinde çalışarak **Rabb’ini tesbîh** edip emânet edilen sâhibinin ölümünü gerçekleştirmemiştir. İnsan hayâtının yaratılış gâyesi olan îmânın, ihlâsın, takvânın veyâ küfrün, şirkin, fîskın merkezi olan bu ma’nevî kalb,

وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ. لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ. ط

“**Su Emîn şehir** (hakkı için yemin ederim ki) **biz, insanı, Ahsen-i takvîm üzere** (en güzel bir sûretde) **yaratdık**”.²¹

âyeti kerîme’sinin ifâdesinde ifâde buyurulan **Emîn** şehir, her ne kadar *-her cihetden korunmuş olan-* Mekke şehri ise de, esâs anlamlarından birisi de, görünüşde bildiğimiz ve bilmediğimiz nice görevlerini eksiksiz yerine getirmeye çalışan bir et parçası değil,

²¹ -Tîn, 4.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ
وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ.

“Ey îmân edenler, sizi, size hayât verecek şey'lere (dînî akîde ve esâslara) **da'vet ettiği zaman Allâh'a ve Rasûl'üne icâbet edin. Bilin ki şübhesiz Allâh, kişi ile kalbi arasına girer** (ve ne yaptığını, ne düşündüğünü ve neye inandığını çok iyi bilir). **Ve siz, hakîkaten O'na dönüp** (O'nun huzûrunda) **toplanacaksınızdır**”.²²

âyet-i kerîme'sine göre onun sırrına Allâhü Teâlâ'dan başka hiçbir kimsenin nüfûz etmesi mümkün olmayan ve her türlü tecâvûzden korunmuş, ihtirâma lâyık (*saygı ve hurmete lâyık*) îmânın, ihlâsın, takvânın veyâ küfrün, şirkin, fiskın merkezi olan **şerefli ma'nevî bir organ, eşsiz emîn bir şehirdir**. Bunun için *-öldüğü henüz kat'î olarak tesbit edilmeden koma hâlinde bulunan-* her hangi bir insanın hayâtına haksız yere kasd edilmesi, her türlü tecâvûzden korunmuş maddî ve ma'nevî bir kalbin, bir şehrin harap edilmesi, onun haklarına büyük bir tecâvûz olup “**Haram**”dır, bir “**Cinâyet**”dir.

Deniliyor ki beyin ölünce kalbde de bir hayat eseri kalmış olmuyor. Fakat bu iddiâ henüz ilmen isbât edilmiş olmadığı gibi bir takım şübheleri de gidermiş değildir. İslâm Dîni esâslarına göre, her hangi bir konuda şübhe olursa o konu gerçekleştirilip tatbikat safhasına konulmaz.

إِذْرَأُوا الْحُدُودَ بِالشُّبُهَاتِ : Şübhe -olduğu zaman- hadd'leri
(*cezâ'ları*) def' ediniz -*tatbik etmeyiniz*-).²³

²² -Enfâl, 24.

²³ -Tirmizî, Hudûd, 2. ve İbn-i Mâce, Hudûd, 5.

hadîs-i şerîfine göre, *-şübheli hâllerde kısâs ve benzeri cezâ'lar bile tatbik edilmez-* anlamında olan Hadîs-i şerîf, bunun açık delillerinden birisidir.

Eğer beynin ölmesi halinde kalb de ölüyor deniliyorsa, o zaman ölen her insanın kalbinden veyâ diğer organlarından da her zaman ve her yerde istifâde edilmesi lâzım gelir ki böyle bir şey'in yapılması mümkün olmadığına göre, demek ki kalb henüz ölmemiştir. Onda daha kendisine mahsûs bir hayat eseri vardır ki bu hayat eseri, Allâhü Teâlâ'yı zikre, emânet edilen sâhibinin îmânına veya küfrüne şahidlikde, devam hâlinindedir. Belki bir an gelir ki o kalb, *-Allâhü Teâlâ'nın emri ile-* koma hâlinde bulunan sâhibini, yeniden hayâta döndürebilir.

Bu bakımdan beynin ölmesi, kalbin de ölmüş olduğuna ve o kalb sâhibi insanın hayâtının son bulmuş olmasına delil olamaz. Nice takvâ sâhibi insanlar vardır ki komaya girmiş olmasına rağmen kalbinin “*Allâh, Allâh, Allâh*” diyerek yüce Rabb'ini zikr ettiği görülmüştür.

Çünkü, (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) veyâ (لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ)

:Lâ ilâhe illallâh : Allâh'dan başka hiç bir ilâh *-hiç bir tanrı, hiç bir ma'bûd-* yoktur, yalnız O vardır) **Tevhîd Kelimesi'**ndeki “**Allâh**” lâfzı, **Ulûhiyyet'e** (*tanrılık vasfına*) mahsûs sıfatların hepsini kendinde toplamış bulunan **Has** bir isim'dir ki “**Esmâü'l-husnâ:En güzel isimler**” içinde “**İsm-i A'zâm: En büyük isim**” dir. Aynı zamanda **Vâcibü'l-vücûd'a** delâlet eder ki varlığı zarûrî olan ve bir an dahî yokluğunu düşünmek mümkün olmayan Zât demektir. O'nun varlığı,

Zât'ının muktezâsıdır, ya'nî varlığında **Zât**'ından başka hiçbir şey'e muhtaç değildir

Bunun için Kelime-i Tevhîd'deki “**Lâ ilâhe illâ'llâh**” ibâresi, îmânın birinci **ruknü** (farzı); “**Muhammedü'r-Rasûlü'llâh**” ibâresi de ikinci **ruknü** (farzı) olduğundan **Sahîh bir îmân**, ancak bu iki rukün ile birlikde mümkün olur. Bunlardan birinin kabûl edilmemesi hâlinde o îman sahîh ve makbûl olmaz. Hristiyan'ların, Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm*'ın peygamberliğini kabûl etmedikleri gibi.

Aynı zamanda **Kelime-i Tevhîd**'deki bu “**Allâh**” ismini teşkil eden harfler birer birer kaldırılrsa bile ma'nâ yine bozulmaz ve yine **Zât-ı Hakk**'a delâlet eden bir **ism-i alem** olarak kalır.

Meselâ, baştaki hemze kaldırılarak “**Li'llâhi**” dense, birinci lââm kaldırılıp “**lehu**” dense, bu lââm da kaldırılıp “**Hû**” dense, hep aynı ma'nâdır, **Allâh**'a delâlet ederler. Kur'ân'da bir çok yerde her üçü de gelmiştir. Yalnız bir “**He**” kaldığı sûrette de yine **Zâtü'llâh**'a delâlet eder. Çünkü “**Hû**” ism-i şerîfinin aslı da yalnız “**He**” dir. (و : Vav) harfi aslî değil, zâiddir. -Sarf ilminde beyan edildiğine göre tesniye ve cemi' hallerinde bu (و :vâv) harfi, bütün bütün ya'nî hem yazılışta, hem de okunuşta düşüyor-. Eğer (و :vâv) aslî olsaydı sâbit kalırdı. Şu halde tek bir harf olan (ه :He) de **Esmâü'l-husnâ**'dan bir isimdir. Hem de **Zât-ı ulâhiyyet**'e delâlet eden bir isimdir.

Bu esâsdan dolayıdır ki her canlı mahlûk, teneffüs etmek sûretiyle mecbûrî olarak Allâh'ı anmaktadır. Çünkü (هـ :He) harfinin mahreci göğüsden ve ciğerlerden gelen nefes ile çıkar. Her nefes, bir (هـ :He) harfidir. Her insan (ister mü'min, ister kâfir, ister müşrik olsun) ve hattâ teneffüs eden her mahlûk, farkına varmadan her nefesde Allâhü Teâlâ'yı bu ismi ile anmaktadır. **Teneffüs, Allâh'ı anmak olunca, Allâh anılmadığı sûrette hayat bitiyor** demektir. Şu halde bu ism-i şerîf, **aynı hayat** demektir. Ruhların, bedenlerin varlıkta devâmı, ancak bu ism-i şerîf ile te'mîn edilmektedir ki bu husûs, her an açıkça görülmektedir".²⁴

Bunların hepsi bize açıkça ifâde ediyor ki beyin ölünce kalb henüz ölmemiş olduğundan Rabb'ini zikre devam etmektedir. Bunun için de o kimseye ölü muâmelesi yapmak bir **cinâyet**dir.

Ölünün techîz ve Tekfîninin yapılarak defn edilmesi konusu ise, ayrıca üzerinde durulması önemli bir konudur. Çünkü Berzah âlemine (*kabir hayâtına*) tevdî edilen ve cesedleri çürümeyen ba'zı ölülerin, bedenlerinden herhangi bir yere iğne gibi bir şey batırıp kan çıkmasına sebep olduğu zaman "**Abdestimi bozdunuz**" şeklindeki ma'nevî ifâdeleri de târihen sâbit ma'nevî hakikatlerdendir. Aksi takdirde insan ölüsünün de bir hayvan ölüsü gibi herhangi bir yere atılıp hayvanlara ve haşerâta yem olması lâzım gelirdi.

²⁴ -Esmâü'l-Husnâ Şerhi. Merhûm Ali Osman Tatlısu. Ankara, 1963.

Ayrıca **Redâ'** (رَضَاعٌ) konusunu ele alırsak **redâ'**, bir kadının sütünün vakt-i mahsûsunda bir çocuğun mîdesine gitmesine denir ki bu hal, nikâha mâni' olduğu gibi bir takım akrabâlık hallerinin de meydana gelmesine sebep olur. **Süt ana** sayılacak bir kadın ister bîkr olsun, ister sinn-i iyâsa vâsıl olsun olmasın ve isterse ber-hayât olsun olmasın hepsi müsâvîdir. Redâ' tahakkûk eder. Süt ise, çocuğun mîdesine ister ağızdan, ister burnundan vâsıl olsun ve kendisine ister meme ile, ister emzik ile verilsin hepsi müsâvîdir ve redâ' tahakkûk eder. Bu sütün az miktarda olması ile çok miktarda olması arasında da bir fark yoktur. Yine rezâ' hükmü tahakkûk eder.

Redâ'ın müddeti ise, İmâm A'zâm'a göre, velâdet (*doğum*) vaktinden i'tibâren otuz aydır. İmâmeyn'e ve İmâm Züfer'e göre de iki kamerî senedir. Bu müddet içerisinde içilecek süt ile rezâ' hükmü sâbit olur. Fakat Zâhiriye mezhebine göre de rezâ'nın muayyen bir müddeti yoktur, küçük ile büyük müsâvîdir. Bunun için süt emen kimse, çok yaşlı olsa da yine redâ' hükmü sâbit olur ki Hazreti Âişe, İbn-i Mes'ûd ve İbn-i Abbâs gibi sahâbilerin kanaati de böyledir.

Bu bakımdan **Redâ'ın hükmü**, hıll-i nazar ve nikâhın haram olmasıdır. Ya'nî aralarında süt bulunan kimseler akraba oldukları için, birbirlerine na-mahrem olmazlar ve bir fitne korkusu olmayınca birbirine bakabilirler. Fakat aralarında nikâh câiz olmaz, haramdır.

Süt konusunda böyle bir akrabâlık meydana geldiği gibi acebâ organ nakli konusunda da aynı akrabâlık özellikleri

meydana gelir mi? Bu husûs da üzerinde durulması lâzım gelen önemli konulardandır.

Aynı konuyu hukûkî bakımdan ele alacak olursak burada da karşımıza bir takım problemler çıkabilir ki bu konuları da hiçe saymak doğru bir davranış olmaz. Organı alınan bir kimsenin yakın akrabalarından birisi karşımıza geçip *“Arkadaş sen benim babamın veyâ felan yakınımın kalbi ile veyâ böbreği ile veyâ felan organı ile yaşıyorsun. Bu bakımdan -süt kardeşliğinde veyâ kan kardeşliğinde olduğu gibi- aramızda bir akrabalık meydana gelmiş olduğundan mîras ile ilgili şöyle şöyle bir akrabalık bağı vardır. Ben de hakkımı istiyorum”* derse, bu konu nasıl halledilecektir. Böyle bir hâl de bir çok şübheyi kendisinde bulunduran önemli bir konudur.

Aynı zamanda bir erkek ile bir kadın *-şehvetle-* birbirlerinin ellerini veya herhangi bir organını tutsa, o andan i'tibâren aralarında **sihriyyet** akrabâlığı meydana gelir ki bu konuyu da göz ardı edip kâle almamak bir çok sakıncaları meydana getirdiği gibi bir takım sakat çocukların dünyâya gelmesine de vesîle olmaktadır. Çünkü böyle bir hal, *İslâm esâslarına göre-* gayri meşrû' cinsî ilişki hükmündedir.

Bütün bunları göz önünde bulundurduğumuz zaman ***“Bir hayat sâhibini kurtarmak için, diğer bir hayat sâhibini parçalamanın câiz olmadığı hususu”*** açık bir şekilde gözlerimizin önüne serilmiş olur.²⁵

²⁵ -Büyük İslâm İlmihâli, ss.455-456. Ömer Nasûhi Bilmen.

“İslâm Fıkıh’ında Organ Naklinin Hükümü” kitabını yazan Muhammed Önder de, kitâbında, Organ naklinin câiz olduğunu söyleyen ilim adamları ile Organ naklinin câiz olmadığını söyleyen ilim adamlarının delil ve görüşlerini teker teker anlatıp açıkladıktan sonra Organ naklinin câiz olmadığı husûsundaki delillerin daha geçerli olduğunu belirterek:

“-Organ nakli haramdır- diyen ulemâ’, esâsda organların Allâh’ın mülkü olduğu tezine dayanmaktadır. Dolayısı ile de organlar üzerindeki tasarruf yetkisi yalnızca Allâh’a âitdir. Organ nakli Allâh’ın haklarından bir hak olunca O’nun izni ya da emri olmaksızın onda her hangi bir tasarrufda bulunmak câiz olmayıp haramdır”.

“Kur’ân ve Sünnet nass’larındaki insan bedeni ve kullanımı ile alâkalı hükümlere bakıldığında da Organ naklinin Şer’an haram olduğu görülecektir”.

Esâslarını, delilleri ile anlattıktan sonra kitabının arka kapağında da Organ naklinin câiz olmadığı hususunda şu esâsları belirtmektedir:

“-Bu mes’ele, ihtilâflı bir mes’eledir. İhtilâflı bir mes’elede halk hangi âlimin görüşünü isterse ona tâbi’ olur-, gibi bir mantık azmasına da düşülmemelidir. Çünkü bu mes’elede bir ihtilâfdan ziyâde, zaruret ve çağdaşlık mantığına bürünmüş bir kullukdan kaçış söz konusudur”.

“-Mü’min’ler, günâhı filanca âlimin boynuna, ben onun dediği gibi yapıp kurtulacağım-, basiretsizliğine de düşmemelidirler. Allâh’ın rızâsını esâs alıp tedâvîlerini helâl yollardan yaptırmalıdır. Yetiştirdikleri ve yetiştirecekleri

doktorlar vâsıtası ile yeni yeni helâl tedâvî metodları geliştirmelidirler”.

“-Artık bu zamanda böyle bir kolaylık varken, dîni nass'lara ters düşüyor diye organ naklinden kimse geri durmaz-, gibi bir şey' söylemekten de Allâh Mü'min'leri muhâfaza buyursun”.

Diyanet İslâm İlmihâli'nde de, Organ Nakli'inin câiz olduğu konusu anlatılırken bir taraftan “Saygıdeğer bir varlık olan insanı Yüce Allâh, varlıklar içinde seçkin ve şerefli bir durumda yaratmıştır. Bu itibarla ister sağ olsun, ister ölü olsun insan vicûdundan parça alınıp satılarak menfaat elde edilmesi ve ölünün parçalanarak yakınlarına üzüntü verilmesi doğru bir davranış olmadığı gibi insanın saygınlığı ile de bağdaşmaz” denilmekte; diğer taraftan da “Ancak zarûri hallerde hüküm değişmektedir. Tedâvî maksadıyla, ölmüş bir kimsenin cesedinden alınan organ veyâ dokunun, bir hastanın sağlığa kavuşturulması suretiyle değerlendirilmesi, ölüye saygısızlık değil aksine bu davranış organı alınan ölüye karşı saygı duyulmasına vesiledir” denilerek büyük bir çelişki içine düşülmektedir. Çünkü bu ifâdelerin alt tarafında -karnında canlı halde bulunan çocuğun kurtarılması için, ölen annenin karnının yarılması gerekli görülmüştür gibi- verilen misaller bu hükmü isbat edecek birer delil değildirler. Bunun için ölen annenin karnı yarıp sağ olan çocuğu kurtarmak ile, henüz öldüğü kat'î olarak bilimeyen bir kimseden alınan organ nakli konusu birbiri ile kıyaslanıp câiz hükmü verilemez.

Zarûret hâlinin şartları belirtilirken de, zarûret hâlinin sınırları belirtilmediği gibi, “*Organ ve dukusu alınan kişinin bu işlem yapıldığı esnâda ölmüş olması şarttır*” denilmektedir ki beynin ölmesi ile kalbin de ölmüş olduğu husûsu henüz isbatlanmış değildir.

Ayrıca “*Organı veyâ dokusu alınacak kişinin ölmeden önce buna izin vermiş olması veyâ yakınlarının rızasının alınması ve tedâvî edilecek hastanın yapılacak organ nakline râzı olması*” şarttır denilmektedir ki böyle bir hakk, ne organını verene, ne yakınlarına, ne de o organı alacak olana verilmemiştir. Çünkü **insan organları Allâh’ın mülküdür**; bunun için onun üzerindeki tasarruf yetkisi de yalnız Allâh’a âitdir. Bir lûtf-ü ilâhî olarak insana verilmiş birer **emânet**’dir. Organ nakli Allâh’ın haklarından bir hakk olunca O’nun izni ya da emri olmaksızın onda her hangi bir tasarrufda bulunmak câiz değildir.

Bunun için de **hiç bir kimse kendini öldürme, kendini veyâ ırzını başkasına satma hakkına sâhip olmadığı gibi, bu benim organımdır, dilediğim gibi kullanırım** da diyemez.

Bu böyle olduğu içindir ki İslâm’da, en şiddetli cezâ’, gayr-i meşrû’ olarak cinsî ilişkide bulunan erkek veyâ kadına uygun görülmüştür.

Bunların hepsini bir tarafa bıraksak bile, Allâhü Teâlâ,

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً

“O (Allâh), **Yerde** (ve gökde) **ne varsa hepsini sizin için** (sizin fâideniz için, sizi imtihan etmek için) **yaratdı**”.²⁶

âyet-i kerîme’sinde, yeri ve yerde bulunan her şey’i, insanların istifâdesi için yarattığını ifâde buyurmaktadır. Bu bakımdan yerde ve gökde bulunan her şey’den istifâde etmek insanlar için mübâh kılınmıştır. Bu husûsa, Fıkıh İlmi’nde “**İbâha-i asliye**” denir ki delîli hem akıl, hem de nass’dır.²⁷

Bunun için insan hâricinde bulunan her şey’ insan için yaratılmış olduğuna göre, onlardan meşrû’ bir şekilde istifâde etmek de her insanın hakkıdır.

Bununla berâber her insanın canı, kanı, malı, ırz ve nâmûsu, akıl ve dîni, bu ibâha’dan hâriç bırakılmıştır. Çünkü bu ibâha, her insan için aynı olduğundan **insan insan için yaratılmamış** ve **ibâha edilmemiştir**. Bu bakımdan insanların canları, kanları, organları, malları, ırz ve nâmûsları **-muhteremdir, muazzezdir, mükerremdir-**. Bunun için de birbirlerine mübâh değildir. Ancak **meşrû’ bir nikâh** ile bir erkek ile bir kadın birbirlerinin *-zatlarından değil-* nefislerinde istifâde edebilirler.

Böyle olduğu için de her insan, kendi canında, kanında, organında, malında, ırz ve nâmûsunda, dilediği gibi bir tasarruf hakkına sâhip değildir. Çünkü insanlar,

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ.

²⁶ -Bakara, 29.

Bu âyet-i kerîme, eşyâda **ibâha**’nın asıl olduğuna delîldir. Hakkında, **haram** olduğuna dâir kat’î nass olan şey’ler, bundan müstesnâdır.

Tefsîr-i Tibyân, C.1.ss.43.

²⁷ -**İbâha**: Mübah kılmak, bir şey’in yapılmasını da yapılmamasını da câiz görmektir.

“Ben cinleri de, insanları da (başka bir hikmetle değil) ancak bana kulluk etsinler diye yarattım”.²⁸

Âyet-i kerîmesine göre, birbirleri için değil Allâhü Teâlâ’ya kulluk ve ibâdet için yaratılmışlardır. Kulluğunu lâyıkı ile yapabilmesi için de yerlerde ve göklerde olan her şey’ ona hizmete uygun bir şekilde yaratılmışdır. Bunun için her yaratılışın *-Allâhü Teâlâ indinde-* bir hikmeti vardır.

Bu bakımdan Allâhü Teâlâ’nın her yarattığı şey’in yaratılışında bir hikmet, bir maslahat vardır. Her birinin hayat müddeti, zamânı, devâmı, âkıbet hâli, Allâhü Teâlâ’nın indinde mukadder ve ma’lûm olup ta’yîn edilmiştir. Kühüne (*hakîkatine, iç yüzüne, netîcesine*) erişilmez bir takdîr ile her birine bir hadd (*bir sınır*) ve bir miktar ta’yîn ederek hikmetine göre dilediği gibi hepsini mukadderâtı ile hazırlamıştır.²⁹ Bunun için O, yarattığı her bir şey’e bir hadd ve miktar ta’yîn ederek hikmetine göre dilediği gibi hepsini bütün mukadderâtı ile yed-i kudretine müsahhar, memlûk, mahlûk kılıp hepsini dilediği gibi kullanır. Bu sûretle de her şey’in bir hadd-ü miktârı vardır ki onu tecâvüz edemez.

وَحَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا.

“(Allâhü Teâlâ), her şey’i yaratıp ona bir nizam vermiş, onun mukadderâtını ta’yîn etmiştir”.³⁰

Âyet-i kerîme’sinin ifâdesine göre, “Allâhü Teâlâ dilediği şey’leri yaratıp onları belli bir miktar üzerine tertip ve takdir

²⁸ -Zâriyât, 56.

²⁹ -Hak Dîni Kur’ân Dili Türkçe Tefsir, C.5.ss.3567. Elmalılı M. Hamdi Yazır.

³⁰ -Fürkân, 2.

etdi. Herkesden matlup olan gâye ne ise ona göre lazım olan hassalarını hazırladı ve esbaba tevessül yollarını gösterdi. Herkesin ecel-i muayyenine kadar yaşayabileceği maîşetlerini te'mîn ve ona göre **a'zâ ve organlarını kendilerine emânet olarak** teslim etti. Bunun için artık hiçbir kimsenin bir i'tiraz ve i'tizâra (özür dilemeye) mecali kalmadı".³¹

Aynı esâsa işâret etmek isteyen Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm* da, Vedâ Haccı'ndaki hutbesinde şöyle buyurmuşdur:

"Ey insanlar, bu âlemde olan işler Allâh'ın kazâ ve kaderine tâbi'dir. Her şey' vaktini bekler. Allâh acele etmez. Takdîre galebe etmek isteyenler mağlûb ve mahcûb ve Allâh'a hîle etmek isteyenler perişân olur".

Ancak insanların istisnâî bir hak olarak, Allâhü Teâlâ'nın emir ve hükümlerine göre, **meşrû' bir nikâh** yapmaya yetkisi vardır. Bunun aksine hareket eden âsim ve günahkâr olur. Bu bakımdan bir insanın diğer bir insanın nefsinden ve zâtından istifâde etmesi mübah değildir. Mübah olmadığı için de bir erkek diğer bir erkeğin veyâ kadının, bir kadın da diğer bir kadının veyâ erkeğin nefsinden ve zâtından istifâde edemez. Böyle bir istifâde haram'dır. Ancak tüm şartları kendisinde bulunduran **meşrû' bir nikâh hâli** bundan müstesnâdır ki bu halde de bir erkek ile bir kadın karşılıklı olarak ancak birbirlerinin nefsinden istifâde edebilirler, fakat zatlarından istifâde edemezler.

İnsanın **akıl** ve **dîni** de böyledir. Bunun için insanların canları, kanları, akılları, ırz ve nâmûsları mübah olmayıp

³¹ -Hulâsatü'l-Beyan fî Tefsîri'l-Kur'ân, C.9,ss.3783). Mehmed Vehbi.

haramdır. **Bu bakımdan hiçbir kimse kendini öldürme, kendini veyâ ırzını başkasına satma hakkına sâhip değildir. Bu benim organımdır, dilediğim gibi kullanırım** diyemez

İnsanların **amelleri, malları, mülkleri** de birbirlerine karşı kendi canları, ırz ve nâmûsları gibidir. Bunlar da başkalarına yasak ve haramdır. Ancak *-mal ve mülk gibi-* kendileri için mübâh olan şey’lerde kendi rızâları ile başkalarını istifâde etdirebilirler veyâ başkalarına verebilirler ki bu husûs câizdir. Çünkü insanlar arasındaki her türlü akid ve mâlî muâmeleler bu esâs üzerine cereyan eder.

Bunun için hiçbir insanın hayat hakkına, hurriyet hakkına, ırz ve nâmûs hakkına, hiçbir kimsenin müdâhale etme hakkı ve yetkisi yoktur. Bunların hepsi, doğrudan doğruya “**Hakku’llâh: Allâh’ın hakkı**” olduğundan **Hukûk-i asliyye’** dendir.

Akıl ve dîn de böyledir. Bunun için canda, kanda, ırz ve nâmûsda, akıl ve dînde asl olan **ibâha** değil, **hurmet** (**haramlık**) dır.

İşte Cenâb-ı Hakk, insanları böyle bir şerefe mâlik olarak yaratmış ve *-İblis’den başka-* tüm yaratılmışları hizmetine âmâde kılmıştır. Bu bakımdan yerlerde ve göklerde insanlara hizmet için âmâde olan tüm yaratılmışlardan meşrû’ bir şekilde istifâde etmek mübâh olup câizdir. Fakat bir insanın diğer bir insan nefsinden veyâ zâtından istifâde etmesi, *-meşrû bir nikâh hâli müstesnâ olmak üzere-* câiz değildir.

Îmân'ın altı şartından birisi de³² “**kadere inanmak** -(ya'nî hayır ve şerr olan her şey'in Allâh'ın dilemesi, takdîri ve yaratması ile olduğuna inanmak)” dır. Bunun için -yukarıda geçtiği gibi- Rasûlü'llâh aleyhi's-selâm da, meşhûr Vedâ' Hacci hutbesinin bir kısmında şöyle buyurmuştur:

“Ey insanlar, bu âlemde olan işler, Allâh'ın **kazâ**' ve **kader**'ine tâbî'dir. Her şey' vaktini bekler. Allâh acele etmez. Takdîr'e galebe etmek isteyenler mağlûb ve mahcûb; Allâh'a hîle etmek isteyenler ise perîşan olur”.

Hazreti Ali radiye'llâhü anh' den rivâyet edilen bir Hadîs-i şerîf'de de, -Kul kendi fiilinin hâlikı değil müsebbibi, (ya'nî kulun her hâlinin kendi kesbi ile, kendi kazancı ile) olduğu esâsına binâen kendi ameline kendisinin şâhid olacağı husûsuna işâretle- şöyle buyurulmuştur:

مَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ مَا مِنْ نَفْسٍ مَنفُوسَةٍ إِلَّا كُتِبَ مَكَأُ نَهَا مِنَ الْجَنَّةِ
وَالنَّارِ وَإِلَّا قَدْ كُتِبَتْ شَقِيَّةٌ أَوْ سَعِيدَةٌ .

"Her insanın saâdet veya şekâveti, Cennet'lik veya Cehennem'lik olduğu, ezelde İlm-i ilâhî' de takdîr edilmiştir".

Ashâb-ı Kirâm,

"Öyle ise Yâ Rasûle'llâh: Dünyâda sa'y ve ibâdetin, bir takım meşakkatlere göğüs germenin ne te'sîri var? Varsın herkes mukadder olan âkıbetine doğru sürüklensin".

Rasûlü'llâh *salle'llâhü aleyhi ve sellem* de,

³² -îmân, Allâh'dan başka hiç bir tanrı olmadığına, Hazreti Muhammed aleyhi's-selâm'ın Allâh'ın kulu ve Rasul'ü olduğuna, Allâh'ın meleklerine, kitâblarına, peygamberlerine, âhîret gününe, kadere -(ya'nî hayır ve şerr her şey'in Allâh'ın dilemesi, takdîri ve yaratması ile olduğuna)- inanmaktır.

"Teklif'lerde meşakkat yoktur. Herkes, muktezâ-i fıtrat'a müyesser ve nâil oluyor. Cenâb-ı Hakk, herkese (kendi isteği doğrultusunda) hayır ve şerden neyi müyesser kaldıysa, o kimse onu kolaylıkla seve seve işliyor"

buyurmuştur.³³

Başka bir hadîs-i şerîf'de de,

"Herkes (kendi isteği doğrultusunda) hangi kâbiliyyet ve tabîatde yaratıldıysa, (yâhud) kendisine hangi mizâc ve tabiatın icâbî kolaylaştırıldı ise ona göre hareket eder".

buyurmuştur.³⁴

Bu iki Hadîs-i şerîf, şu âyet-i kerîme'lerde işâret buyurulan hakîkatleri açık bir şekilde ifâde etmektedir:

وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ
وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ ط أُولَئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ .^٧

"Allâh size (kendi isteğiniz doğrultusunda) îmânı sevdirdi. Onu kalblerinizde süsledi. Küfrü, fâsıklığı, isyânı size çirkin gösterdi. İşte rüşdünü bulanlar (îmânında sâbit olanlar) da onların ta kendileridir".³⁵

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ لَّهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا ز
وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا ر وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا ط
أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ ط أُولَئِكَ هُمُ الْغَا فِلُونَ .

³³ -S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi, C.4.ss.557. (666 nulu h. ş.ve izâhı). Kâmil Miras.

³⁴ -S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C.12.ss.223. (2062 nolu h.ş.). Kâmil Miras.

Kur'ân-ı Hakîm ve Meâl-i Kerîm,C.2.ss.492. Hasan Basri Çantay.

³⁵ -Hucurât,7.

"**And olsun ki biz ins-ü cinden bir çoğunu (kendi istekleri doğrultusunda) cehennem için yaratmışızdır. Onların kalbleri vardır, bunlarla idrâk etmezler; gözleri vardır, bunlarla görmezler; kulakları vardır, bunlarla işitmezler. Onlar dört ayaklı hayvanlar gibidir. Hattâ daha sapıkdırlar. Onlar gaflete düşenlerin ta kendileridir**".³⁶

* * *

Cenâb-ı Hakk'ın **kazâ** ve **kader** hakkındaki takdiri böyle olmasına rağmen herhangi bir hastalık veyâ musîbet hâlinde **tedbirde** ve **tedâvî**'de kusur etmemeye çalışmak da, yine İslâm Dîni'nin en önemli emir ve tavsiyelerindedir. Bunun için temiz olan ve kullanılmasında bir sakınca bulunmayan ilâçları yeyip içmek câizdir. Bu bakımdan bir çok hastalıkların tedâvî ile yok olup gittiği, her zaman görülen hallerdendir. Bununla berâber şifâyı, tedâvîden değil, o ilâcı sebep kılan Allâhü Teâlâ'dan bilmelidir. Çünkü, Türkçe'mizde, en sâde bir şekilde bir mesel hâlinde ifâde edilen "**Dert veren Allâh, devâsını da verir**" vecizesi, aslında Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*,ın şu Hadîs-i şerîf'lerinden alınmış olsa gerekir:

مَا أَنْزَلَ اللَّهُ دَاءً إِلَّا أَنْزَلَ لَهُ شِفَاءً.

"*Allâhü Teâlâ, verdiği her hangi bir derdin şifâsını da verir*".³⁷

تَدَاوُوا يَا عِبَادَ اللَّهِ. فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَمْ يَضَعْ دَاءً إِلَّا وَضَعَ لَهُ دَوَاءً غَيْرَ دَاءٍ وَاحِدٍ أَلْهَرُمُ.

³⁶ -A'râf, 179.

³⁷ -S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C.12.ss.75.(1920 nolu h.ş.).Kâmil Miras.

*“Ey Allâh’ın kulları, tedâvî olunuz. Çünkü Allâhü Teâlâ, bir illet yaratmışsa illâ ona bir devâ’ (bir ilâç) da yaratmıştır. Yalnız bir illet müstesnâ ki o da ihtiyarlıktır”.*³⁸

Bunun için tedâvî olunan bir hastanın iyi olmaması, ya hastalığın hakikî tedâvîsi bilinmemesinden veyâ hastalığın teşhîsinin iyi yapılamamasındandır.³⁹

³⁸ -Büyük İslâm İlmihâli, ss.447.Ömer Nasûhi Bilmen.

Et-Tâcûl’l-Câmiu li’l-Usûl fi Ehâdisi’r-Rasûl s.a.v.C.3.ss.199 Eş-Şeyh Mansûr Ali Nâsîf.

³⁹ -S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C.12.ss.75.Kâmil Miras.

Kendi özel hayatımda şahit olduğum şu hâdiseler de -*Allâhü Teâlâ’nın izni ile-* bu konuyu isbat eder nitelikte olduğu kanaatindeyim:

Ben 1944 yılında Karaman Ortaokulu üçüncü sınıf öğrencisi iken annem hastalanmış ve mübtelâ olduğu karın ağrısına bir tedâvî şekli bulunamamıştı. Babam ve yakınlarımız *“Her halde bu gün yarın ölür”* diyorlardı. Bir gün babam çarşıdan gelince halktan bir kimsenin tavsiyesi üzerine *“Oğlum şu parayı al, çarşıya git, yarım kg. bal ile yedi türlü baharat alıp getir, baharatı döğüp tülbenitten ele ve bal ile karıştırıp her gün sabah öğle akşam annene birer çay kaşığı yedir. Bir de onu yapalım da yapmadığımız bir şey’ kalmasın”* dedi. Ben de öyle yaptım. Annem iyi olmaya başladı, üç dört gün sonra daha da iyi oldu ve uzun yıllar boyunca ölünceye kadar hiçbir hastalık görmedi.

Bir zamanlar Konya Ereğlisi’nde bulunduğumuz sıralarda bütün ev halkını sıtma tutmuş, beni tutmamıştı. 1944 yılında Karaman Ortaokulu’nu bitirip Kayseri lisesi’ne devam etmek için Kaysri Talas ilçesindeki evimize gelmiştik. Bu sırada beni en şiddetli bir şekilde sıtma tutmaya başladı ve aldığım ilaçlar hiçbir fayda vermedi. Bu hal altı ay kadar devam etti. Bir gün komşumuz Mehmet amca *“Oğlum, sabahleyin güneş doğmadan mezarlıktan bir küçük kemik alıp onu üç gün taşırsan hastalığın geçermiş”* dedi. Ben de *“Mehmet amca, ben sabah güneş doğmadan ne mezarlığa gidebilirim ne de o kemiği bulabilirim”* dedim. Merhûm Mehmet amcam bir hafta sonra câmiden çıkınca mezarlığa gidip o kemiği bulup getirip bana verdi. Ben de **Bi’smi’llâhi’r-Rahmâni’r-Rahîm** diyerek yeleğimin sol cebine koydum. O günden bu güne kadar hiçbir sıtma hastalığı görmedim.

Lise son sınıfta öğrenci iken ayağımın baş parmaklarının iç tarafına tırnaklarım batmış, hiç durmadan iltihaplanıp akıyordu. Tırnakların çekilmesini söylediler, fakat zor bir ameliyat olduğu için çektirmedim. Bu hal bir sene kadar sürdü. Bir gün Nisan ayında Cumartesi günü okuldan gelince bahçemizdeki otlu yerleri yalın ayak akşama kadar belledim. Sabahleyin kalkınca parmaklarımın iyileşmiş olduğunu gördüm ve ömrüm boyunca da bir daha böyle bir şeyle karşılaşmadım.

Üniversite üçüncü sınıfta iken bir hastalığa yakalanmıştım. Hiçbir şey yiyemiyor ve bir yudum su bile içemiyordum. Bir haftada on kg vermiş ve kuvvetim kalmamıştı. Bir çocuk gibi merdivenleri zorla çıkıyordum. Bu sırada Fakülte sekreteri merhum

Kezâ, Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm*, bir kere yıkılmak üzere olan bir binânın yanından geçerken sür'atli yürüyüp geçti. Ashâb-ı Kirâm,

"Yâ Rasûlallâh, Allâh'ın kazâsı'ndan mı kaçırıyorsunuz?".

diye sorunca,

"Allâh'ın kazâsından Allâh'ın kaderine ilticâ' ediyorum".

buyurmuşdur.

Hazreti Ömer *radiye'llâhü anh* da Şam'a gittiği zaman orada Tâûn hastalığının bulunduğunu işitince, *-bu Hadîs-i şerîf gereğince-* oraya girmeyip geri döndü. Bunu gören Ebû Ubeyde ibn-i El-Cerrah *radiye'llâhü anh* da,

"Yâ Ömer, Allâh'ın kazâsından mı kaçırıyorsun?".

deyince, O da,

"Allâh'ın kazâsından kaderine kaçıyor ve ilticâ' ediyorum".

cevâbını vermişdir.

Bunun için bu iki hâdiseye dayanılarak

"Kader, kazâ sûretini bulmadıkça Allâhü Teâlâ'nın onu ref' etmesi umulur".

Şukrû Tolun'un tavsiyesi ile Ankara Tıp Fakültesi'ne gidip yattım. Hocalar ve asistanlar bir hafta teşhis koyamadılar. Hasan bey isminde bir asistan "*Hocam bu gencin hastalığı felan hastalıktır*" dedi ve teşhisinde ısrar etti. Hoca da "*Mademki ısrar ediyorsun, koy teşhisini ver ilacını*" dedi. Verdiği ilaçları aldım ve iğnesini vuruldum. İki üç gün içinde iyi olmaya ve her şey'i yeyip içmeye başladım. Birkaç gün sonrada "*Doktor bey, benim derslerim var, ben taburcu olsam iyi olur*" dedim. Fakat doktor bey "*Bu hastalığın 27 gün tedâvîsi vardır, bir gün eksik olursa yine hastalanırsın*" dedi ve beni taburcu etmedi. O günden bu güne kadar böyle bir hastalığı bir daha görmedim. Bu hastalık inek sütünden geçermiş veyâ aşırı sinirlenmek neticesinde olurmuş.

buyurulmuştur.

Nitekim,

(كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ).
Allâhü Teâlâ, her an ve saat bir emirde, bir iştedir).⁴⁰

âyet-i kerîmesine göre **Allâhü Teâlâ, ilâhî kazâ ile yeni yeni şuûn'a (işlere) ve hallere vücûd verir**, denilmiştir.⁴¹

Cenâb-ı Hakk, Ra'd sûresi'nin şu âyet-i kerîmesinde de

يَمْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ ۚ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ.

"Allâh dilediğini mahveder, dilediğini yerinde bırakır. (Tağyîre uğramayan şey', ancak) kendi yanındaki ana kitâb'dır".⁴²

buyurulmuştur ki bu da **Levh-ı mahfûz, kader ve ezeli ilm-i ilâhî**'dir. Mahv ve isbât sûretiyle tağyîre uğrayan ise **kazâ**'dır.

Bunun için Ehl-i sünnet âlimleri, kazâ ve kader hakkında şöyle demişlerdir:

"Cenâb-ı Hakk, eşyâyı yaratmazdan önce eşyânın miktarlarını, hallerini, îcâd zamanlarını takdîr edib bilir. Sonra takdîr ettiği o şey'i, bu ilmi îcâbî îcâd eder. Bunun için îmân, küfür, hayır, şerr, menfaat, mazarrat gibi bütün şuûnât (işler), Cenâb-ı Hakk'ın ezeli ilmi, irâdesi ve kudreti ile vücûd bulur. O'nun mülkünde, O'nun hukûm ve takdîrinden başka hiç bir

⁴⁰ -Rahmân, 29

⁴¹ -S.B.M.Tecrid-i Sarîh Tercemesi.C.12.ss.221. Kâmil Miras.

⁴² -Ra'd, 39.

kimsenin ve hiç bir kuvvetin hüküm ve nüfûsu yoktur. Cenâb-ı Hakk, bu ezeli ilmi icâbı lâ-yezâlde (*zeval bulmayan bir zamanda*) eşyâya vücûd verir".

"Bununla berâber kazâ ve kader bahsinde en doğru bilgi kaynağı Kitâb ve Sünnet'dir. En doğru hareket de bunlardan ilhâm alarak tevakkuf etmektir, (*ya'nî sükût edip her hangi bir fikirde bulunmamaktır*). Çünkü kazâ ve kader bilgisi, Allâhü Teâlâ'nın kendisine tahsîs ettiği bir sırdır".⁴³

Allâhü Teâlâ'nın, ezelde, her hangi bir şey'in meydana gelmesini takdir edip kazâ' etmesi, o şey'in lâ-yezâlde (*sonu olmayan bir zamanda*) -*ezeldeki kazâ'* ve *takdir üzere*-meydana gelmesinden dolayı kulun fiilinde mecbur olmasını gerektirmez. Çünkü, -*Allâhü Teâlâ'nın ilmi zaman ve mekân ile mukayyed olmadığından*-, kulun irâdesini o fiile o şekilde sarf edeceğini ezelde bildiği için öyle takdir ve kazâ' buyurmuş ve onun için de öyle meydana gelmiştir. Bu suretle de kul, kendi amelini yine kendisi şâhit olup her hangi bir i'tiraz hakkı kalmamıştır. Yoksa Allâhü Teâlâ, ezelde öyle takdir ettiğinden dolayı o kul, o fiili o şekilde mecbûrî olarak işlemiş değildir. Allâhü Teâlâ, ezelde, kulun kendi irâdesini o yolda sarf edeceğini bildiği için öyle kazâ' ve takdir etmiştir ki şu âyet-i kerîme'ler de, bunun ap-açık bir delilidir.⁴⁴

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ.

“Şübhesiz ki biz, her şey'i bir kader ile (kulun kendi isteği ve ameli doğrultusunda bir takdir ile) yarattık”.⁴⁵

⁴³ -S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C.12.ss. 222-225. Kâmil Miras.

⁴⁴ -Hulâsâtü'l-Beyân fi Tefsîri'l-Kur'ân,C.14.ss.5686. Mehmed Vehbi.

⁴⁵ -Kamer, 49.

وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰ أَمْرِهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ.

“Allâh emrinde (hâkim ve) gâlib’dir. Fakat insanların bir çoğu (bunu) bilmezler”.⁴⁶

وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ.

Şunu da iyi bilin ki şübhesiz Allâh, kişi ile kalbi arasına girer (ve ne yaptığını, ne düşündüğünü ve neye inandığını çok iyi bilir)”.⁴⁷

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسَّوَسُ بِهِ نَفْسُهُ ج وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ. إِذْ يَتَلَفَّى الْمُتَلَفِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ. مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ. وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ط ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ.

“And olsun, insanı biz yaratdık. Nefsinin ona ne vesveseler vermekte olduğunu da biz biliriz. (Çünkü) biz ona şah damarından daha yakınız”.

“Hatırla ki (insanın) sağında, solunda oturan, onun amellerini tesbit etmekte olan iki de (melek) vardır”.

“O, bir söz atmaya dursun, mutlak yanında hâzır bir gözcü vardır”.

“(Bir gün bakarsın ki) ölüm baygınlığı, gerçek olarak gelmiş, -İşte bu, senin kaçıp durduğun şey’- dir (denilmiş) dir”.⁴⁸

⁴⁶ -Yûsuf, 21.

⁴⁷ -Enfâl, 24.

⁴⁸ -Kâf, 16-17-18-19.

إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ط

“Senin Rabb’in şübhesiz ki rasad yerindedir (her an gözetleyicidir, her şey’i bilen ve görendir).⁴⁹

Şu halde bütün bunlardan çıkan netîce şudur ki başımıza gelen herhangi bir musîbet veyâ hastalık hâli, hayatımız boyunca sağlığımız ile ilgili helâl-haram, temiz-pis, iyi-kötü, faydalı-zararlı, sağlıklı-sağlıksız, hormonlu-hormonsuz gibi konuları düşünmeden yeme, içme, kullanma gibi her davranışımızda İslâmî esâslara ve sünnet’lere riâyet etmeyişimizin bir sonucudur.

Meselâ, helâl ve temiz olan bir şey’i yeyip içerken Eûzu-Besmele çekip ellerimizi yıkadıktan sonra İslâmî bir edeb ve terbiye dairesinde ağır ağır yeyip içmemiz ve yemekten sonra ellerimizi ve ağzımızı yıkamamız, bu ni’metleri bize veren Allâhü Teâlâ’ya hamd-ü senâ’da bulunmamız sünnet olduğu halde buna riâyet etmeyişimiz; yol kenarlarına, su kenarlarına veyâ sulara büyük ve küçük abdestlerimizi yapmak mekruh olup günah olduğu halde bu hususlara önem vermeyişimiz; zararlı atıkları sulara, ırmaklara, denizlere bırakmamız neticesinde insanların, hayvanların, bitkilerin hayat kaynağı olan o güzelim suları kullanılamaz bir hâle getirmemiz, hastalanmadan ve hastalıklarımıza şifâlar

⁴⁹ -Fecr, 14.

aramadan önce **Koruyucu Hekimliğe** ehemmiyet vermeyişimizin bir neticesidir ki karşı karşıya kaldığımız bir takım hastalıklar, kendi yanlış amellerimizin kötü netîcelerinden başka bir şey' değildir.

مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ط وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ ط

"Sana gelen her iyilik Allâh'dandır. Sana gelen her fenâlık da kendindedir".⁵⁰

إِنَّ اللَّهَ لَا يُعَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُعَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ ط

"Bir toplum, özlerindeki (güzel hal ve ahlâk) ı **değiştirip bozmadıkça, Allâh onun (hâlini) değiştirip bozmaz**".⁵¹

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ط وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ ط وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ.

"Allâh'ın izni (ilmi, kazâsı, takdîri, irâdesi) **olmadan hiç bir musîbet (gelip) çatmaz. Kim Allâh'a îmân ederse (Allâh) onun kalbini doğruya götürür** (de o musîbetden kurtulma imkânını hatırlatır). Allâh her şey'i hakkıyla bilendir".⁵²

Şu halde en iyi ve en güzel tedâvî şekli, İslâmî esâslara riâyet ederek "**Hastalanmadan önce sağlığımızın, ölüm gelmeden önce de hayâtımızın kıymetini bilmemiz**" konusu olmalıdır. Bunun için de "**Koruyucu hekimliği**" geliştirip yaygın bir hâle getirerek -*Ashâb-ı Kirâm gibi*- sağlıklı olmanın

⁵⁰ -Nisâ', 79.

⁵¹ -Ra'd, 11.

⁵² -Teğâbün, 11.

yollarına önem vermeliyiz ki hastalanıp tedâvî için meşrû' veyâ gayr-i meşrû' yollara yönelip tedâvî şekilleri aramıyalım.

Şunu da iyi bilmeliyiz ki mü'min bir kulun uğradığı belâ' ve musîbetler, o musibete sabr etmesinin bir karşılığı olarak onun günahlarının bağışlanmasına veyâ daha fazla sevab kazanmasına ve derecesinin yükselmesine de bir sebebidir ki şu Hadîs-i şerîf, bunun açık bir delîlidir:

مَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُصِيبْ مِنْهُ.

“Allâhü Teâlâ, hayrini dilediği kişiyi sıkıntıya sokar”.⁵³

Bununla berâber maddî ve ma'nevî her derdimize şifâ olan Kur'ân-ı Kerîm'in önderliğinde hastalıklarımıza karşı durmak ve önceden bir tedbir almak ve **Koruyucu Hekimliğe** ehemmiyyet vermek için de şu Âyet-i kerîme ve Hadîs-i şerîf'lerin İfâde buyurduğu hakîkatleri de hiç bir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız. Çünkü İslâm Dîni'nde tahârete ve nezâfete, maddî ve ma'nevî temizliğe büyük bir ehemmiyyet verilmiştir.

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ. قُمْ فَأَنْذِرْ. وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ. وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ. وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ.

“Ey örtüsüne bürünüp sarıyan (Habîbim, istirahat zamânı değil)”.

“Kalk, (yolunu şaşırın kullarımı) uyar, (azâbımı, gazâbımı onlara haber ver)”.

“Rabb'ini büyük tanı (ulula)”.

⁵³ - Riyâzütü's-Sâlihîn, C.1.ss.58.(40 nolu h.ş.).

Et-Tâcû'l-Câmiu li'l-Usûl fî Ehâdisi'r-Rasûl s.a.v.C.3.ss.189. Eş-Şeyh Mansûr Ali Nâsîf.

“Elbîseni (üstünü başını, oturup kalktığın yerleri) tertemiz tut (nizamlı intizamlı yap)”.

“(Günâha sebep olacak) kötü şey’leri terk et”.⁵⁴

يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا

“Ey insanlar, yer yüzünde bulunan şey’lerin helâl ve temiz olanlarından yeyin...”.⁵⁵

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِن كُنتُمْ
إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ.

“Ey îmân edenler, size verdiğimiz rızıkların temiz olanlarından yeyin, eğer siz Allâh’a kulluk ediyorsanız O’na şükr edin”.⁵⁶

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا أَضْعَافًا مُّضَاعَفَةً وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ.

Ey îmân edenler, kat kat artırılmış olarak fâiz yemeyin. Allâh’dan sakının (korkun) ki kurtuluşa eresiniz”.⁵⁷

وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ.

Allâh’ın size helâl ve temiz olarak verdiği rızıklardan yeyin ve kendisine îmân etmiş olduğunuz Allâh’dan korkun”.⁵⁸

⁵⁴ -Müddessir, 1-5.

⁵⁵ -Bakara 168

⁵⁶ -Bakara 172.

⁵⁷ -Âl-i İmrân 130.

وَنَزَّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَرْيُدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا
خَسَارًا.

“Biz Kur’ân’dan peyderpey onu indiriyoruz ki o, mü’minler için bir şifâ’ ve bir rahmetdir. Zâlimlerin ise o, (maddî ve ma’nevî) zararından başkasını artırmaz”.⁵⁹

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَ تَكْوَمٌ مَّوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ
وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ.

“Ey insanlar, size Rabb’inizden bir öğüd, gönüllerde olan (derd) lere bir şifâ’, mü’min’ler için bir hidâyet ve rahmet gelmiştir”.⁶⁰

يَخْرُجُ مِّن بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِّلنَّاسِ

“Onların (arıların) karınlarından renkleri çeşitli şerbet (ler, bal) çıkar ki onda (o balda) insanlar için şifâ’ vardır”.⁶¹

حَصَّنُوا أَمْوَالَكُم بِالزَّكَّاتِ وَدَاوُوا أَمْرَاضَكُم بِالصَّدَقَةِ اسْتَقْبِلُوا أَمْوَاجَ
الْبَلَايَا بِالدُّعَاءِ وَالتَّضَرُّعِ .

“Mallarınızı zekât ile koruyunuz, hastalıklarınıza sadaka ile devâ’ ediniz, belâ’ dalgalarını duâ ile (niyaz ile) karşılayınız”.⁶²

⁵⁸ -Mâide 88.

⁵⁹ -İsrâ’, 82.

⁶⁰ -Yûnüs, 57.

⁶¹ -Nahl, 69.

⁶² -Büyük İslâm İlmihâli, ss.336.Ömer Nasûhi Bilmen.

Bu esâsa binâedir ki “Az sadaka, bir çok kazâ ve belâyı def eder” buyurulmuştur.

بُيِّ الدِّينُ عَلَي النَّظَافَةِ.

“Din, temizlik üzerine kurulmuştur”.⁶³

الطُّهُورُ شَطْرُ الْإِيمَانِ.

“Temizlik, îmânın yarısıdır”.⁶⁴

النَّظَافَةُ مِنَ الْإِيمَانِ.

“Nezâfet îmândandır”.

مِفْتَاحُ الصَّلَاةِ الطُّهُورُ.

Namazın anahtarı temizlikdir”.

دُمْ عَلَي الطُّهَارَةِ يُوسِعْ عَلَيْكَ الرَّزْقُ.

Temizliğe devam et ki rızıkına genişlik verilsin”.

إِنَّ اللَّهَ طَيِّبٌ يُحِبُّ الطَّيِّبَ نَظِيفٌ يُحِبُّ النَّظَافَةَ. كَرِيمٌ يُحِبُّ الْكَرِيمَ.

جَوَادٌ يُحِبُّ الْجَوَادَ. فَنَظِّفُوا أَفْنِيَّتَكُمْ وَلَا تَشَبَّهُوا بِالْيَهُودِ.

“Allâhü Teâlâ temizdir temizlenenleri sever, nazîfdir nezâfeti sever, kerîmdir keremi sever, cömetdir cömertliği sever, evinizi, avlularınızı ve evinizin etrâfını temizleyiniz ve Yehûdî'lere benzemeyiniz”.⁶⁵

⁶³ -Meşârik,C.2.ss.106.

⁶⁴ -Şerhu'l-Meşârik,C.2.ss.106.

Sahîh-i Müslim Terceme ve Şerhi,C.2.ss.781.Tahâre.1.nolu h.ş. Ah. Davudoğlu.

⁶⁵ -Et-Tâcü'l-Câmiu li'l-Usûl fi Ehâdîsi'r-Rasûl s.a.v.C.3.ss.162. Eş-Şeyh Mansûr Ali Nâsîf. (Et-Tirmizî).

Bunun için yüce İslâm Dini, sağlıklı bir toplum yapısı oluşturmak ve beşerî ilişkileri en iyi bir şekilde düzenlemek maksadı ile mensûbları olan Müslümân'ları, her konuda güzel bir eğitime tâbi tutmuş, bu sûretle de mutluluk yollarının en güzelini göstermiştir ki bu da *-İslâmî esâslara göre-* **“Emr-i bi'l-ma'rûf ve nehy-i ani'l-münker**:iyiliği emr etmek ve kötülükten vaz geçirmek” görevimizi eksiksiz bir şekilde yerine getirmekle mümkündür.

Organ nakli konusuna cevaz veren kimselerin delil olarak gösterdikleri âyet-i kerîme'nin aslı ise, şöyle olup organ nakli konusu ile bir ilgisi yokdur. Çünkü,

وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا

“Kim bir canı kurtarırsa bütün insanları diriltmiş gibi olur”.

İfâdesini içeren âyet-i kerîme'nin tamamı ve bu hususla ilgili konular şöyledir:

مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ
أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا ط وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا
أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا ط وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ
بَعْدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ.

إِنَّمَا حَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ
يُقْتَلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ
الْأَرْضِ ط ذَلِكَ هُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ.

“Bundan dolayıdır ki İsrâil oğullarına şu hakikati hukm ettik: Kim bir canı, bir can mukâbilinde veyâ yer yüzünde bir fesâd çıkarmaktan dolayı olmayarak öldürürse bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim de onu kurtarırsa bütün insanları diriltmiş gibi olur. And olsun ki peygamberlerimiz onlara beyyineler (apaçık âyetler, deliller, mu’cizeler) getirmişdi. Sonra hakîkaten yine içlerinden bir çoğudur ki bunların arkasından, (hâlâ) yer yüzünde (fesâd ve cinâyet husûsunda) **muhakkak haddi aşanlardır**”.

“Allâh’a ve Rasûlüne (ve mü’minlere) **harb açanların, yeryüzünde (yol kesmek suretiyle) fesâdcılığa koşanların cezâ’sı, ancak öldürülmeleri, ya asılmaları, yâhud (sağ) elleri ile (sol) ayaklarının çaprazvârî kesilmeleri, yâhud da (buldukları) yerden sürülmeleridir. Bu, onların dünyâdaki rüsvaylığıdır. Âhiretde ise onlara pek büyük bir azâb da vardır**”.⁶⁶

Âyet-i kerîme’inde ifâde buyurulan insanlık âleminin her ferdi, **halifelik** şerefine namzet **ahsen-i takvim** üzerine yaratılan ve kemâlâtın cemisini kendisinde toplayan **mükerrerem, muazzez, muhterem** bir varlık olduğundan böyle bir şahsı haksız yere öldürmek bütün insanları öldürmek gibi büyük bir suçdur. Bunun için bir kimseyi haksız yere öldüren bir kimse herkesi öldürmüş gibi Allâh’ın gazabına ve azâb-ı azîme müstehk olur da hayat hakkı kalmaz, kanı heder olup katli vâcib olur.

Bununla berâber toplumların bir ferdi olan böyle şerefli bir insanı, karşılaşıcağı *-küfür, şirk, fitne, fesad, açlık, susuzluk,*

⁶⁶ -Mâide, 32-33.

*yangın, zulüm, suda boğulmak, soğuktan donmak, gibidünyevî ve uhrevî her hangi bir tehlikeden veyâ helâkten kurtarmak, onu afvetmek veyâ katline mâni' olmak sûretiyle hayâtının devamına sebep olmak ve aklından geçtiği halde onun katlinden elini çekmek de, bütün insanların ve toplumların katlinden elini çekip onları **ihyâ'** etmek gibidir.*

Bunun içindir ki Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve selem*, Hayber'in fethi esnâsında kumandayı **Hazreti Ali radiye'llâhü anh'**a verince,

“Yâ Rasûle'llâh, bunlarla harb, bizim gibi Müslümân yapıncaya kadar mı?”,

diye sordu. O da,

“Yâ Ali, ağır ol. Hayber sâhasında uygun bir yere inip ordugâhını kur.

Evvelâ onları İslâm Dîni'ne da'vet et ve üzerine vâcib olan İslâm Dîni esâslarını haber ver.

Yâ Ali tek bir kişinin senin irşâdın ile Müslümân olması, iyi bil ki sana kızıl develer bahş edilmesinden, senin de onları yoksullara tasadduk etmeden hayırlıdır”.

buyurması, *-birkaç günlük geçici dünyâ hayâtı ve rahatlığı için değil-* İslâm'ı tavsiye edip Sırât-ı müstekîm'e yönelterek dünyevî ve uhrevî canlar kurtarmanın en önemli, en büyük ve en mutlu bir örneğidir.⁶⁷

⁶⁷ -Sahih-i Buhârî Muhtasarı Tecrid-i Sarîh Tercemesi,C.8.ss.345.(1236 nolu Hadis-i şerif) ve C.10.ss.280. Kâmil Miras.

Çünkü ihyanın (*diriltmenin*) hakîkî ma'nâsı, Allâhü Teâlâ'nın kudreti dâhilinde olup insanlar için mümkün olmadığından, bir kimsenin bir kimseyi *-dünyevî ve uhrevî-*helâkten kurtarmasına ve onu himâyeye etmesine, **“*ihyâ*”**: *diriltme, yeni bir can verircesine iyilik lûtfunda bulunma*” denilmiştir.⁶⁸

Bunun için **“*Emr-i bi'l-ma'rûf ve nehy-i ani'l-münker*”**ın hedefi de, iki cihanda ferdlerin, ailelerin ve toplumların huzur ve mutluluğunu te'min etmektir.

Ancak dînin meşrû' kıldığı konularda haklı olarak bir kimseyi öldürmek, îmândan sonra dîninden dönüp irtidâd etmek, yol kesmek, meşrû' bir halifeye karşı ayaklanıp isyân etmek, harb eden bir kâfir olmak ve yer yüzünü ifsâd edip fesâda vermek gibi konularda insanı öldürmek meşrû' olup mübâhdır. Kısas âyetleri ve benzerleri, bunun en açık birer delilidir.

Her insanın kanı canı, malı, ırz ve nâmûsu, akıl ve dîni gayet kıymetlidir, heder olmaz. Bunun için bir şahsı haksız yere öldürmek, bütün insanları öldürmek gibidir, denilmiştir. Çünkü böyle bir cinâyeti işleyen bir şahıs, elinden gelse *-kendi çıkarı uğruna-* bütün insanları öldürmekten de geri kalmaz.

Bu bakımdan âyet-i kerîme'de,

“Kim bir canı, bir can mukâbilinde veyâ yer yüzünde bir fesâd çıkarmaktan dolayı olmayarak, öldürürse bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim de onu kurtarırsa bütün insanları diriltmiş gibi olur”.

⁶⁸ -Hulâsatü'l-Beyân fî Tefsîri'l-Kur'ân,C.3.ss.1207.Mehmed Vehbi.

buyurulması, *-Allâhü a'lem-*, ferdlerin, ailelerin ve toplumların dünyevî ve uhrevî huzurunu te'mîn edip Allâh'a yöneltmek; yer yüzündeki bütün insanları Allâhü Teâlâ'ya kullukdan uzaklaştırıp küfür, şirk, anarşi, fitne, fesâd, terör, fuhuş ve akla-hayâle gelmedik hayâsızlık ve ahlâksızlıkta tek bir ümmet hâline getirmeye yönelik çalışmaları bertaraf etmek içindir. Yoksa henüz öldüğü kat'î olarak belli olmayan bir kimseyi, *-beyin ölümü gerçekleşmiştir-* diyerek parçalayıp başka bir kimsenin hastalığına devâ' etmek değildir.

Âyet-i kerîme'nin üst tarafındaki Hâbil ve Kâbil kıssası, peygamberleri bile katl ederek insanları öldürmeyi kendileri için bir ma'rifet sayan Yahûdî'lerin fitne, fesâd ve cinâyetlerinin dile getirilmesi; alt tarafındaki fitne, fesâd ve cinâyet tehlikelerinin toplumları helâke götürmemesi için ifâde buyurulan cezâ'lar, bu husûsu açık bir şekilde te'yîd etmektedir.

Ayrıca, bir musîbet zamânında, (**İnnâ** : **إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ**) **li'llâhi ve innâ ileyhi râciûn:-Biz (dünyâda) Allâh'ın (teslim olmuş kulları) yız ve biz (âhiretde) O'na dönücüleriz-** cümlesini söyleyerek kazâya rıza göstermek de, ehl-i îmân hakkında bir ukûbet (bir cezâ', bir eziyet, bir azâb) değil, büyük bir ni'mettir. Çünkü, o musîbetin hâlikının Allâhü Teâlâ olduğunu düşünerek âhireti, haşri ve neşri ikrâr ettiği cihetle büyük sevâba nâil olacağı da, bu âyet-i kerîme'den anlaşılan faydalar cümlesindedir ki şu âyet-i kerîme'ler bunun açık bir delîlidir:

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ
وَالثَّمَرَاتِ ط وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ. لا الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ لَّا قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ
وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ. ط أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ لَّا وَأُولَئِكَ
هُمُ الْمُهْتَدُونَ.

“And olsun, sizi biraz korku, (biraz) açlık, (biraz da) mal, can ve mahsulden yana eksiltme ile imtihan edeceğiz. Sabr edenlere (lûtf-ü keremimi) müjdele”.

“Ki onlar kendilerine bir belâ geldiği zaman: *-Biz (dünyâda) Allâh'ın (teslim olmuş kulları) yız ve biz (âhiretde) O'na dönücüleriz-* diyenlerdir”.

“Onlar (o teslîmiyyet ve istircâ'ı gösterenler yok mu?) Rabb'lerinden (gelen) mağfiretler ve rahmet hep onların üzerindedir ve onlar doğru yola erdirilenlerin ta kendileridir”.⁶⁹

İçinde bulunduğumuz şu zamanda organ nakli, tüp bebek, taşıyıcı, kılınlama, genler ile oynayıp yaratılışın şeklini değiştirmek gibi konularda başarı elde edilmesi ise, Allâhü Teâlâ'nın, sonsuz kudreti karşısında bizleri imtihan etmek için müsâade buyurduğu ba'zı başarılarıdır ki bunlar, bizi, İblîs'in,

⁶⁹ -Bakara,155-157.

İstircâ':Geri dönme ma'nasına olup bir musîbet zamânında,

(إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ):innâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciûn:-*Biz (dünyâda) Allâh'ın (teslim olmuş kulları) yız ve biz (âhiretde) O'na dönücüleriz-* cümlesini söylemektedir.

“Onlara emr edeceğim de yaratılışın sûretini ve vasfını değiştirecekler- sözü karşısında, îmâna veyâ küfre yöneltir.

Çünkü Allâhü Teâlâ'nın, bu şekildeki başarıları bize vermesi, **-O'nun ilâhî kânunları karşısında şükür mü edeceğiz yoksa nankörlük yapıp her konudaki başarılarımızı kendimizden bilip küfür ve şirk yoluna mı sapacağız konusunda-** bir ibtilâ (bir imtihan) içindir.

Meselâ, çocuğu olmayan ailelerin normal tedâvî yollarını denedikten sonra çocukları olmadığı için çocuk sevdâsı peşinde koşup **tüp bebek, taşıyıcı, kılondama** gibi meşrû' olmayan yollar ile çocuk edinmeye çalışmaları, her şey'den önce, Allâhü Teâlâ'nın takdirine boyun eğip teslim olmamak gibi bir isyan hâline bürünmektir ki böyle bir yolla çocuk edinmek şer'an câiz olmayıp gayr-i meşrû'dur. Böyle bir çocuğun bu şekilde meydana gelmesi ise, kıyâmet alâmetlerindedir. Çünkü her işinde **Azîz** ve **Hakîm** olan Allâhü Teâlâ, çocuk hakkında da, Kur'ân-ı Kerîm'inde şöyle buyurmaktadır ki elbetde bunun Allâhü Teâlâ indinde bir hikmeti vardır:

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۗ وَيَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنثَاءً
وَيَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ الذُّكُورَ ۚ لَا أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنثَاءً ۗ وَيَجْعَلُ مَنْ يَشَاءُ
عَقِيمًا ۗ إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ۚ

“Göklerin ve yerin mülkü (ve tasarrufu) Allâh'ındır, (ni'meti, belâyı dilediği gibi taksim etmek de O'nun hakkıdır). **O ne dilerse yaratır. Kimi dilerse ona kızlar (kız evlâdlar) bağışlar, kimi de dilerse ona erkekler (erkek evlâdlar) lûtf eder”.**

“Yâhud (o çocukları) erkekler, dişiler olmak üzere çift verir. Kimi de dilerse onu kısır bırakır. Şübhesiz ki O, Alîm'dir (her şey'i hakkıyla bilendir), Kadîr'dir (her şey'e gücü yetendir)”.⁷⁰

اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَىٰ وَمَا تَغِيصُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ ۗ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ .

“Allâh, her dişinin neye gebe olacağını, rahimlerin neyi eksik, neyi artık yapacağını bilir. O'nun nezdinde her şey' ölçü iledir”. Ra'd, 8.

Bu bakımdan yaptığımız veyâ yapacağımız şey'lerin meşrû' olup olmadığına bakmadan *“Ben bunu böyle yapıyorum oluyor”* diyerek o şey'i meşrû' olmadığı halde meşrû' bir hâle getirmek, insanları akla hayâle gelmedik sıkıntılara sokmaktan ve bir takım cinâyetlerin işlenmesine sebep olmaktan başka bir netîce doğurmaz.

Kendi hayâtını tehlikeye atarak birkaç lira dünyalık için organını satanların, Organ nakli için kaçırılıp helâk edilen çocukların ve geride bıraktıkları ana, baba ve yakınlarının içleri sızlatan halleri, bunun en açık bir kanıtıdır. Böyle yapmakla belki bir insanın isdidrac kabîlinden bir müddet sağlığına kavuşmasına ve bunları yapanların veyâ yaptıranların birkaç kuruş dünyâlık elde etmesine sebep olabilirsiniz ama, geride kalanların içleri sızlatan perîşan hallerini kurtaramazsınız. Hani, merhamet sâhibi kimseler idiniz?. Nerede kaldı

⁷⁰ -Şûrâ 49-50.

merhametiniz? Yoksa merhamet sâhibi sizler, Allâhü Teâlâ'nın sonsuz rahmeti ve merhameti ötesinde daha da mı merhametlisiniz?

Merhûm ve mağfûr büyük müfessir Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır, aşağıdaki âyet-i kerîme'de, İblîs'in yeminle söylediği beş sözünden,

“Onlara muhakkak emr edeceğim de Allâh'ın hilkât'ini (yarattığını) değiştirecekler”.

sözünü, şöyle tefsir etmektedir ki -genlerle oynamak gibi; yaratılışın sûretini değiştirmeye çalışanlara- büyük bir ibretle okunması tavsiye olunur:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ط وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا. إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا إِنَاثًا ح وَإِنْ يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا مَرِيدًا. لَ لَعْنَةُ اللَّهِ ۚ وَقَالَ لَا اتَّخَذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيًّا مَفْرُوضًا. لَ وَ الْأَضْلَانَهُمْ وَلَا مَنِّيَنَّهُمْ وَلَا مَرْتَهُمْ فَلَيَسْتَكُنَّ آذَانَ الْأَنْعَامِ وَلَا مَرْتَهُمْ فَلَيَعْبُرُنَّ خَلْقَ اللَّهِ ط وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُبِينًا ط. يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيهِمْ ط وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا. أُولَئِكَ مَاؤَيْهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا.

“Şübhesiz ki Allâh, kendisine eş (ortak) koşulmasını elbetde bağışlamaz. Ondan başkasını (ondan başka günahları) dilediği kimse için (tevbe eden kimse için) bağışlar. Kim Allâh'a ortak koşarsa o, muhakkak (doğru yoldan) uzak bir sapıklık ile sapmıştır”.

“Onlar (müşrik’ler), Allâh’ı bırakırlar da yalnız dişilere (dişi kabûl ettikleri putlara ve meleklerle) taparlar. (Böylece) o çok inadcı şeytan’dan başkasına tapmış olmazlar”.

“Allâhü Teâlâ da, ona (İblîs’e) lâ’net etdi (ve rahmet’inden kovdu). O da (İblîs de) -Celâl’in hakkı için yemîn ederim ki:

1-Kullarından bir nasîb (bir pay) edineceğim,

2-Onları mutlakâ sapıtıracam,

3-Muhakkak onları boş kuruntulara (olmayacak şey’lere) boğacağım,

4-Kesin olarak onlara emr edeceğim de davalarının (hayvanların) kulaklarını (ibâdet ediyoruz zannı ile) yaracaklar (putlar için nişanlıyacaklar),

5-Onlara muhakkak emr edeceğim de Allâh’ın hilkâtini (yaratdığını) değiştirecekler-, dedi”.

“(Allâhü Teâlâ da), -Kim Allâh’ı bırakarak şeytanı yâr (dost) edinirse, şübhesiz o, açıktan açığa büyük bir hüsrâna (ziyana) düşmüştür-” buyurdu.

“(Şeytan) onlara (insanlara) va’d eder (söz verir), onları ümîdlendirir (olmayacak kuruntulara düşürür). Halbuki şeytan’ın onlara va’d ettiği (söz verdiği) bütün şey’ler, bir gurûr’dan (bir aldatmadan) başka bir şey’ değildir”.

“İşte onlar (böyle). Onların yurtları Cehennem’dir. Onlar, oradan kaçacak bir yer de bulamayacaklardır”.⁷¹

⁷¹ -Nisâ’, 116-121.

Bu âyet-i kerîmelerde belirtildiği üzere, kâinât içinde insanların en büyük düşmanı olan ve insanların kalbine (*zihnine*) nüfûz ederek onların aklını şaşkırtan, onları hakk ve hayır yollarından saptıran ve Allâh'ın emrine ilk isyân eden İblîs'in, hâlen ve kâlen yeminle söylediği ve insanlar üzerinde gerçekleştirmeye çalıştığı **beş söz**, insanlık için “**şirk**” in ve “**dalâlet**” in kaynağı olmuştur.

Merhûm ve mağfûr büyük müfessir Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır, *-yukarıda geçtiği gibi-* İblîs'in yeminle söylediği beş sözünden,

“Onlara muhakkak emr edeceğim de Allâh'ın hilkât'ini (yaratdığını) değiştirecekler”,

sözünü, şöyle tefsîr etmektedir ki, zamânımızda büyük bir ibretle okunması tavsiye olunur:

*“İblîs'in iğvâ'sına kapılan ve onun telkin ettiği şey'leri doğru bir davranış zann eden insanlar, **yaratılışın sûretini veyâ sıfatını değiştirerek şeklini bozacaklar, yaratılışı kemâlîne götürecekleri yerde bozup çığırından çıkaracaklar, tefsîr'lerde anlatılan misallere nazaran kadını erkek erkeği kadın yapmaya çalışacaklar, bıyıklarını sakallarını yolacaklar, kılıklarını değiştirecekler, suratlarını boyayacaklar, kulak burun kesip göz çıkaracaklar, erkekleri iğdiş edip hadım ağası yapacaklar, **organlarını yaratılış gâyelerinin dışında kullanmaya başlayacaklar, nikâh yerine sifâh yapacaklar (nikâhsız yaşayacaklar), temiz olan şey'leri bırakıp pis olan şey'lere koşacaklar, faydalı olanları bırakıp zararlı olanları tercih edecekler, vazîfeden kaçıp oyuna gidecekler, doğruluğu budalalık sayıp eğriliği hüner*****

*sayacaklar, harama helâl, helâle haram, iyiye kötü, kötüye iyi diyecekler...Hayır yerine şerr işleyecekler, i'mâr edilmesi lâzım gelen yerleri tahrîb edip tahrîb edilmesi lâzım gelen yerleri de i'mâr edecekler. Rûhlarının fitratındaki selâmet ve safvet duygularını bozacaklar; yaratılışlarındaki din duygusunu, hakk anlayışını, sırât-ı müstekîm inancını bırakacaklar, mahlûk'u Hâlik yerine koyacaklar, **Tevhîd**'den çıkıp bâtil dinler, inançlar, fikirler arkasında koşacaklar, şuna buna kulluk etmeye başlayacaklar, **Allâh'ın yarattığını değiştirdiklerini bilmeyecekler, bilseler de tanımayacaklardır**".⁷²*

Kıyâmet'in alâmeti olarak bir takım Deccâl-tipli insanlar da, kendi fikir, inanç ve bulgularını, insanlara, *-meşrû' bir şey' imiş gibi-* kabul ettirmek için *yaratılışın sûretini veyâ sıfatını değiştirerek* başarı elde ettiklerini iddiâ edeceklerdir. Fakat bunların hepsi, insanları Allâhü Teâlâ'ya kulluk ve ibâdetden uzaklaştırıp küfür ve şirk yollarına götüren şey'lerden başka bir şey' olmayacaktır.⁷³

⁷² -Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsir. C.3.ss.1473.Elmalılı M. Hamdi Yazır.

⁷³ -**Deccâl**: Dünyânın son zamanlarında hakkı bâtıla, iyiyi kötüye, doğruyu yanlışla karıştıran; hiç durmadan fitne ve fesâdı körükleyen, bu suretle de içinde buldukları toplumların nizâm ve intizâmını bozan, gerçek olmayanı gerçek gibi gösteren hilekâr, yalancı, yaldızcı şerîr insanlardır. Bunlar, dünyâ târihinin son zamanlarında çokça görülecektir ki Kıyâmet alâmetlerindedir. Bunun için Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm* bu husûsa işâretle şöyle buyurmuştur.

مَا بَدَأَ خَلْقَ آدَمَ إِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ أَمْرٌ أَكْبَرُ مِنَ الدَّجَالِ.

"Âdem'in yaratıldığı zamandan beri, kıyâmete kadar, Deccâl'in şerrinden daha büyük bir fitne olmamıştır"

Riyâzü's-sâlihîn,C.3.ss.326.(1846 nolu h.ş.).

Bunun için böyle bir zamanda *-ilim nâmuna bir takım sapıklıklara yol açan-* böyle şerir kimselerin şerlerinden Allâhü Teâlâ'ya sığınmak lâzım geldiğinden O'na sığınmak ve O'ndan yardım dilemek, **vâcib**'dir.⁷⁴

Mesîh Deccâl (Yalancı mesih) denilen bu sahtekar insanların en şerlisi ve tanrılık iddiâsında bulunacak olanı en sonra çıkacaktır ki bu da Hazreti Îsâ *aleyhi's-selâm* tarafından öldürülüp ortadan kaldırılacaktır.

Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'ın bu Deccâl'ler hakkında ifâde buyurdıkları Hadîs-i şerîf'lerden birisi şöyledir ki, ibret alıp böyle kimselerin tuzaklarına düşmememiz tavsiye buyurulmaktadır:

يَأْتِي الدَّجَالَ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْهِ أَنْ يَدْخُلَ نِقَابَ الْمَدِينَةِ فَيَنْزِلَ بِبَعْضِ
السَّبَاخِ الَّتِي بِالْمَدِينَةِ فَيَخْرُجُ إِلَيْهِ يَوْمَئِذٍ رَجُلٌ هُوَ خَيْرُ النَّاسِ أَوْ مِنْ
خَيْرِ النَّاسِ فَيَقُولُ ...

"Deccâl, (Medîne'ye de) gelecektir. Fakat Medîne kapısından içeri girmek ona haram kılınmıştır. Yalnız Medîne etrâfındaki ba'zı çorak, çakıllı arâziye inecektir. O gün Medîne halkının en hayırlı bir sîmâsı, yâhud insanların hayırlı sîmâlarından birisi (*Hızır aleyhi's-selâm*) Deccâl'e karşı çıkıp cephe alır da,

Ben şehâdet ederim ki muhakkak sen, Rasûlü'llâh *salla'llâhü aleyhi ve sellem*'in bize haber verdiği Deccâl'sin,
der.

⁷⁴ -Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsir, C.6.ss.4170-4172. Elmalılı M.Hamdi Yazır.
Hulâsâtü'l-Beyân fî Tefsîr'il-Kur'ân, C.12.ss.4994. Mehmed Vehbi.

Bunun üzerine Deccâl, başındaki erbâb-ı şekâvete (*alçak kimselere*):

-Şimdi ben bu adamı öldürür, sonra diriltirsem benim (**Ulûhiyyet** :Tanrılık) iddiamda şübhe eder misiniz? diye sorar.

Eşkiyâ gürûhu da:

Hayır, şübhe etmeyiz, derler. Deccâl de, (o hayırlı kimseyi *veyâ Hızır aleyhi's-selâm'ı*) hemen öldürür, sonra da diriltir. Dirilen o hayırlı kimse (*veyâ Hızır aleyhi's-selâm*) da,

-Va'llâhi benim, senin Deccâl olduğun hakkındaki şimdiki kanâatim, bundan evvelki îmânımdan daha kuvvetlidir-, der.

Bu def'a Deccâl maiyyetine:

-Bu adamı öldürünüz, der. Fakat bundan sonra Deccâl, o hayırlı kimseyi (*veyâ Hızır aleyhi's-selâm'ı*), öldürmeye muktedir olamaz".⁷⁵

Başka bir Hadîs-i şerîf'de de şöyle buyurulmuştur:

مَا بَيْنَ خَلْقِ آدَمَ إِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ أَمْرٌ أَكْبَرُ مِنَ الدَّجَالِ.

"Âdem'in yaratıldığı zamandan beri, kıyâmete kadar, **Deccâl'in şerrinden (fitne ve fesâdından) daha büyük bir fitne olmamıştır**".⁷⁶

⁷⁵ -S.B.M.Tecrid-i Sarîh Tercemesi,C.6.ss.242. (893 nolu h.ş.). Kâmil Miras.

Deccâl'in bu adamı öldürtüp diriltmesi, onun şakâvet âlâmetlerinden olup belli bir zaman için bir ibtilâ' olarak ondan sâdır olmasıdır.

Buna benzer bir hadîs-i şerîf de, Riyâzû's-Sâlihîn, C.3.ss.327. de (1847) numaralı hadîs-i şerîfdir ki oraya da bakılması tavsiye olunur. Bu hadîs-i şerîf'in sonunda, Rasûlü'llâh aleyhi's-selâm şöyle buyurmuştur:

"İşte bu Mü'min, Rabbü'l-âlemîn nezdinde halkın en büyük bir şehididir. (Yalancı bir zâlime karşı hakkı söylemekten çekinmemiştir)".

⁷⁶ -Riyâzû's-Sâlihîn,C.3.ss.326. (1846 nolu h.ş.). Müslim.

يَكُونُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ دَجَّالُونَ.

"Âhir zamanda (cihan târihinin son zamanlarında, yalancı, hilekâr, yaldızcı) nice Deccâl'ler olacaktır".

أَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا يَعْنِي فِتْنَةَ الدَّجَالِ.

"(Allâh'ım), Dÿnyâ fitnesinden ya'nî Deccâl şerrinden Sana sığınırım".⁷⁷

* * *

Her peygamber, ümmetlerinin karşılaştıkları bir takım belâ'lardan kurtulmaları için, Allâhü Teâlâ'ya yönelip günahlarına tevbe etmelerini ve Allâhü Teâlâ'dan afv ve mağfiredilemelerini tavsiye etmiştir. Çünkü İnsan oğlunun, hiçbir zaman *-insanlık hâli olarak-* günahlardan uzak kalması ve bunun neticesi olarak da bir takım belâ'lara uğramaması mümkün değildir. Bunun için böyle durumlarda,

وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا.

"Kim bir kötülük yapar, yâhud nefesine zulm eder de sonra Allâh'dan mağfiredilerse o, Allâh'ı çok yarlıgayıcı, çok esirgeyici bulur".⁷⁸

وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا
لِدُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ الدُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ ص وَلَمْ يُبْصِرُوا عَلَى مَا فَعَلُوا
وَهُمْ يَعْلَمُونَ.

⁷⁷ -S.B.M.Tecrid-i Sarîh Tercemesi,C.12.ss.347.(2153 nolu h.ş.) Kâmil Miras.

⁷⁸ -Nisâ' Sûresi, âyet 110.

"(O takvâ sâhibleri) **çirkin bir günah işledikleri, yâhud nefislerine zulm etdikleri vakit hemen Allâh'ı hatırlayarak günahlarının bağışlanmasını** (mağfîret edilmesini) isteyenlerdir. Günahları Allâh'dan başka kim mağfîret edebilir.

Bir de onlar, işledikleri (günah) üzerinde, bilib dururlarken, isrâr etmeyenlerdir".⁷⁹

âyet-i kerîme'lerini hatırlayıp işlemiş olduğu küçük veyâ büyük günahlar için kendi rûhunda bir pişmanlık duymalı ve hemen bunun akabinde de Allâhü Teâlâ'ya yönelip günahının afv ve setr edilmesi için *-tevbe imkânları elden gitmeden-* O'na yalvarıp tevbe etmeli ve bağışlanmasını dilemelidir ki **o musîbet kendisinden kaldırılsın ve**

مَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُصِيبْ مِنْهُ.

"Allâhü Teâlâ, hayrini dilediği kişiyi sıkıntıya sokar".⁸⁰

مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُصِيبُهُ أَذًى - شَوْكَةٌ فَمَا فَوْقَهَا - إِلَّا كَفَّرَ اللَّهُ بِهَا سَيِّئَاتِهِ،
وَحُطَّتْ عَنْهُ ذُنُوبُهُ كَمَا تَحُطُّ الشَّجَرَةُ وَرَقَهَا.

"Allâhü Teâlâ, ayağına batan bir diken veyâ başına gelen daha büyük bir sıkıntıdan dolayı, Müslümân'ın günâhlarını bağışlar; ve o Müslümân'ın günahları, ağaç yaprakları gibi dökülür".⁸¹

⁷⁹ -Âl-i İmrân Sûresi, âyet 135.

Buradaki "**fâhişe**" lâfzının, çirkin bir günâhı işleyen ma'nâsına; "**nefsine zulm eden**" lâfzının da, o kimseyi yalan şâhitlik ile, bâtil sözler ile himâye edip koruyan ma'nâsına, olduğunu söyleyenler vardır.

Kur'ân-ı Hakîm ve Meâl-i Kerîm, C.1.ss.104. Hasan Basri Çantay.

⁸⁰ -Riyâzü's-Sâlihîn,C.1.ss.58.(40 nolu h.ş.).Buhârî.

⁸¹ -Riyâzü's-Sâlihîn,C.1.ss.57.(39 nolu h.ş.).Buhârî ve Müslim.

Hadîs-i şerîf'lerine göre, sevâb kazanmasına vesîle olsun.

Bunun için Allâhü Teâlâ, sonsuz rahmetinin bir eseri olarak, günahkâr ve isyankâr kullarını, küfür, şirk ve isyandan tevbe edip îmâna dönmeleri için *-hastalık, rüsvaylık, kıtlık, savaş, esâret, düşman istilâsı ve benzeri şey'ler gibi-* türlü türlü sıkıntılara soktuğu da şübhe götürmez bir gerçektir ki şu ve benzeri âyet-i kerîme'ler bunun açık bir ifâdesidir:

وَلَنذِيقَنَّاهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَذْيِ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ.

"Biz, o en büyük azâbdan (âhîret azâbından) önce de onlara mutlakâ yakın azâbdan (katl, esâret, kıtlık, düşman istilâsı, salgın hastalıklar gibi dünyevî azâblardan) tatdıracağız. Tâki ric'at etsinler (Küfür, şirk ve nifakdan îmâna dönüp tevbe etsinler diye)".⁸²

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ
وَالثَّمَرَاتِ ط وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ. لا

"And olsun, sizi biraz korku, (biraz) açlık, (biraz da) mal, can ve mahsullerden yana eksiltme ile imtihan edeceğiz. Sabr edenlere (lûtf-ü keremimi) müjdele".⁸³

Şu halde,

وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ.

"Ey Mü'min'ler, Hepiniz Allâh'a tevbe ediniz ki kurtulabilesiniz, (korktuğunuzdan emîn, umduğunuza nâil olasınız)".⁸⁴

⁸² -Secde, 21.

⁸³ -Bakara, 155.

⁸⁴ -Nûr, 31.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ
عَنكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُم جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَا

“Ey îmân edenler, tam bir tevbe ile (samîmî bir tevbe ile) Allâh’a dönün, (O’na yönelip O’ndan yardım ve şifâ’ dileyin). Olur ki Rabb’iniz kötülüklerinizi örter (hastalıklarınıza şifâ’ verir) ve sizi (sıhhate kavuşturup) altlarından ırmaklar akan cennetlere sokar”.

buyurmakta;

Rasûlü’llâh *aleyhi’s-selâm* da,

اَلتَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ.

“Günâhından tevbe eden günah işlememiş kimse gibidir”.⁸⁵

hakikatini dile getirmektedir.

Hasen-i Basrî *rahmetü’llâhi aleyh* de kendisinden yardım dileyen üç kişiden, fakirliğinden şikâyet edip kendisinden yardım isteyen bir kimseye “*Allâh’a istiğfâr et*”; duâ buyursanız da Allâh bana bir oğul verse diyen bir kimseye “*Allâh’a istiğfâr et*”; kuraklıktan bahçesinin kuruduğundan şikâyet eden bir kimseye de “*Allâh’a istiğfâr et*” cevâbını verince, yanında bulunanlar “*Ey üstâd, ayrı ayrı bir takım sıkıntıları olan ve sizden yardım isteyen üç kişinin her birine -Tevbe ve istiğfâr edin ki sıkıntınızdan kurtulasınız-* dediniz”. Bunun sebebi nedir? deyince, “Ben bunu kafadan atıp söylemedim. Nûh *aleyhi’s-selâm*’ın her türlü âfet ve zaruretlere müptelâ olan kavmine bunlardan kurtulmaları için:

⁸⁵ -(500) Hadîs-i şerîf,ss.137.(295 nolu h.ş.).(Râmûz,ss.196).El-Hâcc,Cemâl Eğretli.

-Rabb'inize istiğfâr ediniz- dediği, Kur'ân'da anlatıldığından ben de buna dayanarak, benden yardım isteyenlerin hepsine “-*İstiğfâr etmelerini tavsiye ettim*” cevâbını vermiştir ki aynı şekilde bütün peygamberler de ümmetlerine istiğfâr etmelerini emr etmişlerdir.⁸⁶

Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm* da, geçmiş ve gelecek günahlarının bağışlanmış olmasına rağmen,

وَاللّٰهُ اِنِّىْ لَاسْتَغْفِرُ اللّٰهَ ۚ وَاتُّوبُ اِلَيْهِ فِي الْيَوْمِ اَكْثَرَ مِنْ سَبْعِيْنَ مَرَّةًۙ

"Vallâhi ben günde yetmiş defâdan fazla Allâh'dan beni mağfîret etmesini diler, tevbe ederim".⁸⁷

سُبْحَانَ اللّٰهِ وَبِحَمْدِهِ اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ ۚ وَاتُّوبُ اِلَيْهِۙ

"Sübhâne'llâhi ve bi-hamdihî estağfiru'llâhe ve etûbü ileyh".

"Yâ Rabb, Seni tesbîh ve tenzîh eder, Sana hamd eder, Senden mağfîret diler ve Sana tevbe ederim. İlâhî beni efvet".⁸⁸

diyerek ümmetlerine örnek bir istiğfâr şekli tebliğ etmiştir.

Şu halde tevbe, Allâhü Teâlâ'nın kullarına olan bir lûtfu ve merhameti olduğuna göre, eğer Allâhü Teâlâ tevbe ile kullarının kusurunu afv ve mağfîret etmeyecek olsaydı, dertlerine şifâ' vermeseydi, kusur işleyen kullarını hemen cezâ'landırırdı, onların kusur ve isyanlarının afvine hiçbir çâre yok diye kesip atardı, *-her türlü günahdan korunmuş olan peygamberlerden başka-*, insanlardan azâb görmedik

⁸⁶ -S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C,12,ss,334. Kâmil Miras.

⁸⁷ -Buhârî, Ebû Hurayra *radiye'llâhü anh*.

⁸⁸ - S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C,12,ss,335.(2142 nolu h.ş.) Kâmil Miras

hiçbir kimse kalmazdı. Bunun netîcesi olarak da insanlar için bundan daha büyük bir felâket olmazdı.

* * *

Bütün bunlara rağmen *-organlarımızın Allâhü Teâlâ'nın bize verdiği birer emânet olduğu esâsına göre-* farz edelim ki en yakınlarımızdan birisinin bir organ nakline *-meselâ bir böbrek nakline-* ihtiyâcı var. “Böyle bir durumda nasıl hareket etmeliyiz?” gibi bir sül ile karşı karşıya kalırsak, bu halde, meşû’ olan maddî ve ma’nevî her türlü tedâvî usullerine başvuru büyük bir sabır ve tam bir teslîmiyyetle Allâhü Teâlâ’nın kazâ ve kaderine râzî olup,

قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءً ط

“De ki: O (Kur’ân), imân edenler için hidâyet ve şifâ’dır.”⁸⁹

وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا.

“Biz Kur’ân’dan peyderpey onu indiriyoruz ki o, mü’minler için bir şifâ’ ve bir rahmetdir. Zâlimlerin ise o, (maddî ve ma’nevî) zararından başkasını artırmaz.”⁹⁰

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ.

“Ey insanlar, size Rabb’inizden bir öğüd, gönüllerde olan (derd) lere bir şifâ’, mü’min’ler için bir hidâyet ve rahmet gelmiştir.”⁹¹

⁸⁹ -Fıssilet 44.

⁹⁰ -İsrâ’, 82.

⁹¹ -Yûnûs, 57.

âyet-i kerîme'lerine göre O'ndan **şifâ**' ve **yardım** talep ederek o yakınımıza karşı olan **sevgi** ve **muhabbetimiz** karşısında, Allâhü Teâlâ'nın **emânetler hakkındaki** emir ve nehiylerini yerine getirmek konusundaki **Allâh sevgisi** ve **Allâh korkusu** öne geçmelidir ki ilâhî imtihanı kazanmış olalım. Aksi takdirde sonsuz rahmet sâhibi Allâhü Teâlâ'nın kullarına olan merhameti karşısında bizim cılız merhametimiz öne geçmiş olur ki böyle bir hâl, bizim ilâhî imtihanı kaybetmemize sebep olur.

حُبُّكَ الشَّيْءَ يُعْمِي وَيَصِمُّ.

"Bir şey'i sevmek, gözünü kör, kulağını sağlar eder".⁹²

Hadîs-i şerîf'inin ifâde buyurduğu hakîkate binâen büyük müfessirlerden Mehmed Vehbi Efendi de, Hulâsatü'l-Beyân fî Tefsîri'l-Kur'ân, C.1. ss.268. de şöyle demektedir:

"Kazâ'ya rıza, tarîk-i selâmetdir. Çünkü kul, Allâhü Teâlâ'nın gayri her neye muhabbet ederse muhabbeti, o şey'in bir musîbet olmasına sebep olur. Bunun için muhabbet-i ilâhîyye'nin gayri hiçbir şey' bâkî olmadığından her şey' zevâl bulur, ancak muhabbet-i ilâhiye kalır".

"Meselâ, Hazreti Âdem *aleyhi's-selâm* Cennet'e muhabbet edince araya Şeytan'ın hîlesi girdi ve Hazreti Âdem *aleyhi's-selâm* Cennet'den yer yüzüne indirildi ve bu sûretle de elinden Cennet gitti; fakat Âdem *aleyhi's-selâm* **Zikru'llâh** ile berâber kaldı. (*Ya'nî cennet sevgisi, Allâh sevgisi ve Allâh korkusu karşısında bir hiç kaldı*)".

"Hazreti Ya'kûb *aleyhi's-selâm*, Yûsuf *aleyhi's-selâm*'a fazlaca muhabbet etti. Aralarında senelerce ayrılık vukû'

⁹² -S. B. M. Tecrîd-i Sarîh Tercemesi, C1.ss.329. Ahmed Naim.

buldu. Fakat Ya'kûb *aleyhi's-selâm* ancak **Zikr-i Hakk** ile berâber kaldı. (*Ya'nî evlât sevgisi, Allâh sevgisi ve Allâh korkusu karşısında bir hiç kaldı*)”.

“Bunun için insana lâzım olan, ifrâd ve tefrîd'den sakınarak her hangi bir şey'e fazla muhabetten çekinmektir. Çünkü, dünyânın her cüz'ünde zevâl zarûrî olduğundan muhabbetin âkıbeti de gönül azâbı ve minnettir”.

“Şu halde **muhabbet**, ancak zevâlden münezzehe olan, ezelen ve ebeden dâim ve bâkî' olan Allâhü Teâlâ'ya olmak lâzım gelir”.

Kezâ, İbrâhîm *aleyhi's-selâm*, -eşi görülmemiş bir teslimiyet ve itâatle-, İsmâil *aleyhi's-selâm*'ı kurban etmek üzere yere yatırdığı zaman, babanın Allâh sevgisi ve Allâh korkusu, evlât sevgisine; oğlunun da Allâh sevgisi ve Allâh korkusu, baba sevgisine ve can sevgisine gâlib geldi.

Aynı şekilde kendisi ateşe atılırken Allâhü Teâlâ'ya karşı olan teslimiyeti ve sevgisi, kendi öz canına olan sevgisine gâlib geldi de hiçbir kimseden en ufak bir yardım talebinde bulunmadığı gibi Rabb'ine olan teslimiyetinde de en ufak bir sarsıntı olmadı.

Evet, insanın kalbinde, kendisini toprakdan halk edip mahlûkâtın en şerefli bir insanı olarak Halîfelik vasfına lâyık gören ve “*Ben ondan hayırlıyım. Çünkü beni ateşden yarattın, onu toprakdan yarattın*” diyerek Allâhü Teâlâ'nın “*Âdem'e (Âdem için Allâh'a) secde edin veyâ âdem'in ve neslinin hizmetine girin*”⁹³ emrine uymayarak isyân eden

93 -A'râf, 11-12.

İblis'den başka tüm yarattıklarını emrine âmâde kılan Rabb'inin sevgisinden ve bu sevgiyi kaybetme korkusundan başka bir sevgi ve korku yer etmezse, Allâhü Teâlâ'ya karşı olan teslîmiyeti ve neticesi de böyle güzel ve şerefli olur.

Bunun için, Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'ın, Vedâ Haccı Hutbesi'nde, **kazâ** ve **kader** hakkında ifâde buyurduğu şu esâslar da hiçbir zaman hatırımızdan çıkmamalı ve bir kısım insanların meşrû' olmayan ba'zı başarıları, hiç bir zaman bizi aldatmamalıdır:

"Ey insanlar, bu âlemde olan işler Allâh'ın kazâ ve kaderine tâbi'dir. Her şey' vaktini bekler. Allâh acele etmez. Takdire galebe etmek isteyenler mağlûb ve mahcûb, Allâh'a hîle etmek isteyenler perîşân olur".

Buraya kadar anlatılan konulardan ve diğer Âyet-i kerîme ve Hadîs-i şerîf'lerden anlaşıldığına göre, zamânımızda yaygın bir hâle gelen **“Organ nakli”**, **“Tüp bebek”**, **“Taşıyıcı”**, **“Kılonlama”**, **“Genler ile oynayıp yaratılışın şeklini değiştirmek”** gibi konulardaki çalışma ve başarılar, bundan sonra da Allâhü Teâlâ'nın ba'zı kimselere vereceği imkânlar ile daha da ileri giderek akla-hayâle gelmedik başarılar elde edilecektir. Hattâ o kadar ileri gidilecektir ki bu işleri yapanların en şerlisi, her şey'i kendisinden bilip büyüklük taslayarak Tanrılık iddiâsında bulunacak, bir insanı ikiye bölüp öldürdükten sonra tekrar diriltecek ve insanları kendisinin Tanrı olduğuna inandırmaya çalışacaktır ki bu da Hazreti Îsâ *aleyhi's-selâm* tarafından öldürülüp ortadan kaldırılacaktır.

Allâhü Teâlâ'nın, bu şekildeki başarıları biz insanlara vermesi, **-O'nun ilâhî kânunları karşısında şükür mü edeceğiz yoksa nankörlük yapıp her konudaki başarılarımızı kendimizden bilip küfür ve şirk yoluna mı sapacağız konusunda-** bir imtihan içindir.

Bu bakımdan Kıyâmet âlâmetlerinden olan böyle hadiseler karşısında bize düşen en önemli görev, böyle insanların yaptıklarına aldanıp **küfür** ve **şirk** yollarına sapmamak, karşılaştığımız hâdiselerde ilâhî takdîri hamd-ü senâ' ile karşılayıp **şükür** yolunu tutarak bu hususlardaki ilâhî imtihanı kazanmaya çalışmaktır.

Bunun için bizler de,

Yâ Rabb, bizleri ve îmân sâhibi Mü'min kardeşlerimizi böyle insanların ve şeytanların şerlerinden koru ve cümlemizi Sırât-ı müstekîm'inden ayırma

“Yâ Rabb, vücûdümüze sıhhat ve âfiyet ver. Dert verip derman aratma. Kendinden başka hiç bir kimseye ve hiçbir şey'e muhtaç etme. Zâten biz Sana her an muhtâcız. Sen bizim Rabb'imizsin, biz de Senin âciz birer kulunuz. Sen bizi koru. Yediğimiz, içtiğimiz, kullandığımız helâl rızıklarımızı bize şifâhıl kıl”

diye duâ ve niyazda bulunarak *-tüm Peygamberlerin tavsiye ettiği gibi-*,

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ الرَّحِيمَ الْكَرِيمَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَآتُوبُ إِلَيْهِ

"Estağfiru'llâh, estağfiru'llâh, estağfiru'llâh, El-Azîm, Er-Rahîm, El-kerîm, ellezî lâ ilâhe illâ hû, el-hayye'l-kayyûme ve etûbü ileyh".⁹⁴

"Kendisinden başka ilâh bulunmayan, ezeli ve ebedî hayatla dâimâ diri olan, her şey'in varlığı kendisi ile kâim olup kâinâtı idâre eden, Azîm, Rahîm, Kerîm olan Allâh'dan mağfîret diler, günahlarıma tevbe ederim".

diyerek Rabb'imizden afv ve mağfîret dilemeye, mübtelâ olduğumuz maddî ve ma'nevî hastalıklardan kurtulup **şifâ'** bulmamız için O'ndan yardım istemeye, her fırsatta,

(*إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ. ط*)
Yâ Rabb, biz Yalnız sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz).

âyet-i kerîme'sini okumaya devam edelim ki dünyâda ve ahiretde selâmetde olalım. Maddî ve ma'nevi dertlerimize **şifâ'** bulup **onun bunun organına** muhtaç olmayalım.

Yâ Rabb, bizleri, İslâmî hakikatleri senin muradına uygun bir şekilde anlayıp amel eden ve rızânı kazanıp dünyevî ve uhrevî mutluluğa eren kullarından eyle.

Âmîn, âmîn,âmîn. Ve'l-hamdü li'llâhi Rabbi'l-âlemîn.

Ali Celâleddin Karakılıç

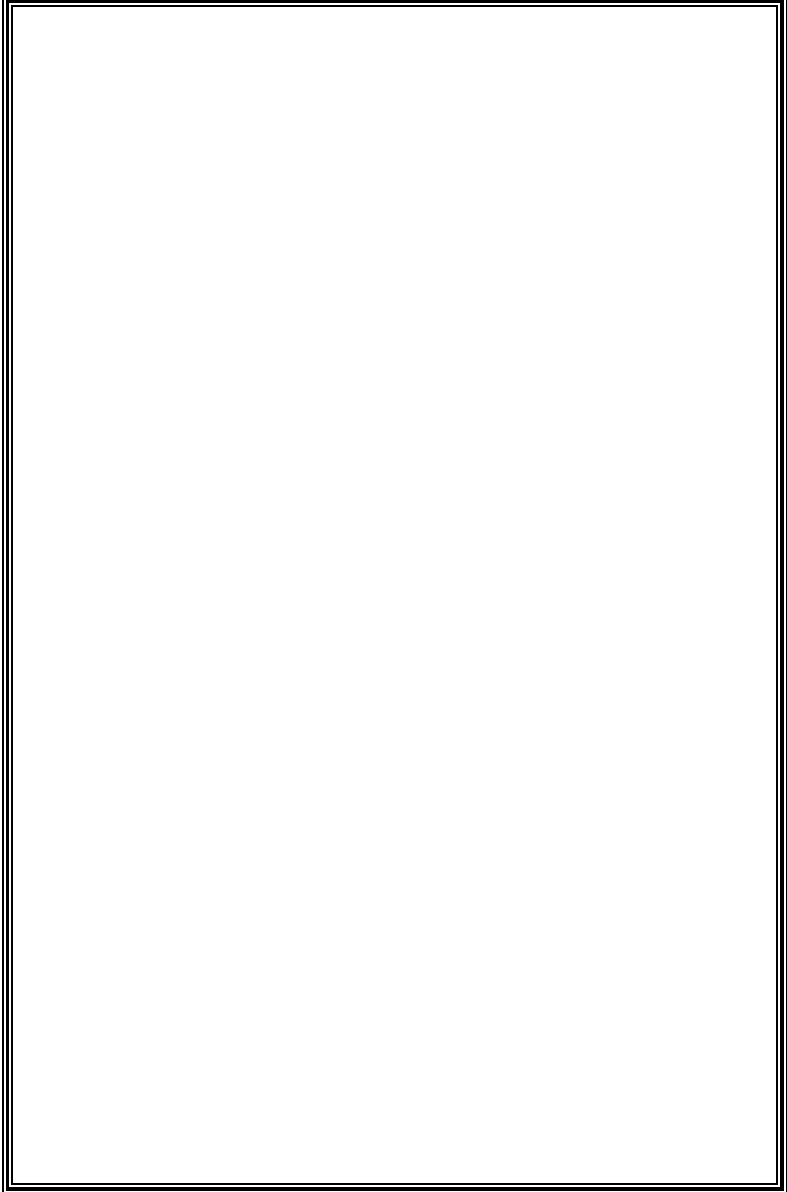
28-Mart-2012

08-Cemâziye'l-evvel-1433

⁹⁴ -Ebû Dâvud, Vitir, 26. İbn-i Mes'ûd *radıye'llâhü anh*.

Organ nakli câiz midir?

Organ nakli câiz midir?

A large rectangular area with a double-line border, containing 25 horizontal lines for writing.

Organ nakli câiz midir?

A large rectangular box with a double-line border, containing 25 horizontal lines for writing. The lines are evenly spaced and extend across the width of the box, leaving a small margin from the top and bottom borders.

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً

“O (Allâh), Yerde (ve gökde) ne varsa hepsini sizin için.
(sizin fâideniz için, sizi imtihan etmek için) yaratdı”.⁹⁵

“Bir hayat sâhibini kurtarmak için, diğer bir hayat sâhibini parçalamak câiz değildir”.⁹⁶

“İblis'in iğvâ'sına kapılan ve onun telkin ettiği şey'leri doğru bir davranış zann eden insanlar, yaratılışın süretini veyâ sıfatını değiştirerek şeklini bozacaklar, yaratılışı kemâline götürecekleri yerde bozup çığırından çıkaracaklar, tefsîr'lerde anlatılan misallere nazaran kadını erkek erkeği kadın yapmaya çalışacaklar, bryıklarını sakallarını yolacaklar, kılıklarını değiştirecekler, suratlarını boyayacaklar, kulak burun kesip göz çıkaracaklar, erkekleri iğdiş edip hadım ağası yapacaklar, organlarını yaratılış gâyelerinin dışında kullanmaya başlayacaklar, nikâh yerine sifâh yapacaklar (nikâhsız yaşayacaklar), temiz olan şey'leri bırakıp pis olan şey'lere koşacaklar, faydalı olanları bırakıp zararlı olanları tercih edecekler, vazîfeden kaçıp oyuna gidecekler, doğruluğu budalalık sayıp eğriliği hüner sayacaklar, haramı helâl, helâli haram, iyiye kötü, kötüye iyi diyecekler, hayır yerine şerr işleyecekler, i'mâr edilmesi lâzım gelen yerleri tahrib edip tahrib edilmesi lâzım gelen yerleri de i'mâr edecekler, rûhlarının fitratındaki selâmet ve safvet duygularını bozacaklar, yaratılışlarındaki din duygusunu, hakk anlayışını, sırât-ı müstekîm inancını bırakacaklar, mahlûk'u Hâlik yerine koyacaklar, **Tevhîd**'den çıkıp bâtil dinler, inançlar, fikirler arkasında koşacaklar, şuna buna kulluk etmeye başlayacaklar, **Allâh'ın yaratdığını değiştirdiklerini bilmeyecekler, bilseler de tanımayacaklardır**”.⁹⁷

İnsan organları Allâh'ın mülküdür; bunun için onun üzerindeki tasarruf yetkisi de yalnız Allâh'a âitdir. Bir lûtf-ü ilâhî olarak insana verilmiş birer emânetdir. Organ nakli Allâh'ın haklarından bir hakk olunca O'nun izni ya da emri olmaksızın onda her hangi bir tasarrufda bulunmak câiz değildir. Bunun için de hiç bir kimse kendini öldürme, kendini veyâ ırzını başkasına satma hakkına sâhip olmadığı gibi, bu benim organımdır, dilediğim gibi kullanırım, diyemez.

⁹⁵ -Bakara, 29

⁹⁶ -Büyük İslâm İlmihâli, ss. 455-456. Ömer Nasûhi Bilmen.

⁹⁷ -Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsir. C.3.ss.1473.Elmalılı M. Hamdi Yazır.